

Wmo- Meerjarenbeleidsplan 2013- 2016

“Iedereen doet mee en iedereen doet ertoe”

Vastgesteld: 10 September 2013

Inhoudsopgave	1
Voorwoord Wethouder Adema	2
Inleiding	3
Deel I Algemeen	4
Hoofdstuk 1 Landelijke ontwikkelingen	4
Algemeen	4
Maatregelen	4
Wat betekenen deze maatregelen?	7
Hoofdstuk 2 Regionale ontwikkelingen	8
1. Aanbestedingen	8
2. Decentralisaties	8
3. Regionale Sociale visie	9
4. Regionale samenwerking in de ondersteuning van kwetsbare burgers	9
5. Gemeente Rheden	9
Hoofdstuk 3 Algemene visie Rozendaal	11
1. De Kanteling	11
2. Nieuwe doelgroepen	14
Deel II Voorstellen per prestatieveld	15
Hoofdstuk 4 Samen leven in Rozendaal	15
Hoofdstuk 5 Kansrijk opgroeien en opvoeden	19
Hoofdstuk 6 Advies, informatie en cliëntondersteuning	21
Hoofdstuk 7 Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers	22
Hoofdstuk 8 Algemene voorzieningen	25
Hoofdstuk 9 Individuele voorzieningen	27
Hoofdstuk 10 Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg	29
Hoofdstuk 11 De organisatie	31
1. Financiën	31
2. Communicatie	31
3. Verantwoording	31
4. Samenwerkingsafspraken met de gemeente Rheden	31
Samenvatting	34
Bijlagen	
* Bijlage 1a: lijst met afkortingen	
* Bijlage 1b: lijst met begrippen	
* Bijlage 2: aantallen gemeente Rozendaal	
* Bijlage 3: de Wmo-prestatievelden.	
* Bijlage 4: toelichting zelfredzaamheidsmatrix	
* Bijlage 5: toelichting proeftuinen	
* Bijlage 6: Specifiek voor Rozendaal: Hospice Rozenheuvel	

Voorwoord Wethouder Adema

Het Rhedense Meerjarenbeleidskader Wmo 2013-2016 “Kantelen is een werkwoord” met als ondertitel “Vraag niet wat de gemeenschap kan doen voor jou, maar ook vooral wat jij kunt doen voor de gemeenschap” is vastgesteld in de gemeenteraad van Rheden d.d. 26 maart 2013.

De Wmo-Nota Rheden bestaat uit twee gedeeltes met een aantal bijlagen. Deel I is een algemeen deel, in deel II worden maatregelen genoemd voor de negen Wmo-prestatievelden.

Deze prestatievelden zijn:

1. Het bevorderen van sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten
2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden
3. Het geven van informatie en advies en cliëntondersteuning
4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers
5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem
6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem t.b.v. het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer
7. Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang, advies en steunpunten huiselijk geweld
8. Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ)
9. Het bevorderen van verslavingsbeleid (ambulante verslavingszorg)

Het is van belang voor een goede uitvoering van de Wmo dat het beleid voor de gemeente Rozendaal wordt afgestemd op dat van de gemeente Rheden, die zorg draagt voor de uitvoering van de Wmo voor onze inwoners. In het beleidsplan van Rozendaal wordt dus nauw aangesloten bij dat van de gemeente Rheden.

De opzet van onze Nota is daarom gelijk aan die van de gemeente Rheden, waarbij in Deel I van de Wmo-Nota Rozendaal het algemene deel van Rheden, voor zover van toepassing op Rozendaal, wordt samengevat en vertaald naar de gemeente Rozendaal.

In deel II worden per prestatieveld de voor Rozendaal beoogde maatregelen voor de periode 2013 - 2016 aangegeven; deze zijn gebaseerd op de Rhedense maatregelen, maar waar nodig aangepast en aangevuld met eigen maatregelen. Specifiek Rozendaalse maatregelen hebben vooral betrekking op de niet-individuele voorzieningen.

Inleiding

Conform art. 3 van de Wet maatschappelijke ondersteuning dient de gemeente Rozendaal elke vier jaar een Meerjarenbeleidsplan op te stellen.

De Wmo is in 2007 gestart als een samenvoeging van de Welzijnswet, de wet Voorzieningen gehandicapten (Wvg) en de functie Thuiszorg uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Daarnaast zijn nog wat kleinere regelingen zoals AWBZ-subsidies en het budget voor collectieve preventie, naar de Wmo overgeheveld.

Over de jaren heen zien we dat steeds meer onderdelen van de AWBZ naar de Wmo worden overgeheveld. Het rijk streeft ernaar de AWBZ terug te brengen tot zijn oorspronkelijke functie: een voorziening voor langdurige en onverzekerbare zorg. Of, zoals verwoord in de beleidsbrief van staatssecretaris Van Rijn van VWS d.d. 25 april 2013, over de toekomst van de langdurige ondersteuning en zorg: *“De meest kwetsbare mensen krijgen recht op passende zorg in een beschermende, intramurale omgeving in een nieuwe kern-AWBZ.”* Deze intramurale zorg binnen de kern-AWBZ is en blijft een verzekerd recht.

De landelijke ontwikkelingen in het sociale domein zijn dus erg belangrijk voor de gemeente. Omdat het landelijk beleid sterk in beweging is, is deze nota op sommige onderdelen mogelijk al verouderd op het moment dat hij wordt vastgesteld.

Om dit te beperken, zijn bij een aantal ontwikkelingen enkel de contouren aangegeven: wij weten dát er iets gaat veranderen, maar over het wát verkeren wij nog in onzekerheid. Door middel van jaarplannen of aanvullende beleidsnotities kunnen deze contouren dan later alsnog ingevuld worden.

Leeswijzer

De Wmo is een kaderwet, waarvan het bereik wordt weergegeven in negen prestatievelden. In deze nota wordt zowel ingegaan op het algemene kader als op de afzonderlijke prestatievelden.

De opbouw van deze nota is als volgt. De nota bestaat uit twee delen. Deel I is algemeen van karakter. In deel II worden, per Wmo-prestatieveld, beleidsvoorstellen uitgewerkt.

Het algemene kader, deel I, is als volgt opgebouwd. In het eerste hoofdstuk worden de landelijke ontwikkelingen geschetst. De ontwikkelingen zijn meegenomen tot en met de Visie op toekomst van de langdurige ondersteuning en zorg d.d. 25 april 2013 van staatssecretaris Van Rijn.

In het tweede hoofdstuk komen de regionale ontwikkelingen aan bod. Rozendaal, als kleine gemeente, is waarschijnlijk het meest van alle gemeenten in de regio Arnhem gebaat bij een goede regionale samenwerking. De regionale samenwerking is gericht op het realiseren van de opdrachten die alle gemeenten meekrijgen voor de uitvoering van de sociale decentralisaties waar gemeenten de komende jaren mee te maken krijgen. Ook de samenwerking met Rheden op het gebied van de uitvoering komt in dit hoofdstuk aan bod.

Het derde hoofdstuk is een algemeen hoofdstuk over Rozendaal. Dit hoofdstuk is mede gebaseerd op het Rhedense meerjarenbeleidsplan. In dit algemene hoofdstuk wordt een verbinding gelegd tussen de regionale ontwikkelingen, via de samenwerking met Rheden, naar de eigen Rozendaalse “couleur locale”.

Deel II bevat de Rozendaalse maatregelen per prestatieveld, met voorstellen die specifiek betrekking hebben op de Rozendaalse situatie. Dit gebeurt in de hoofdstukken 4 t/m 10, voor elk prestatieveld één, behalve voor de prestatievelden 7, 8 en 9; deze zijn geclusterd. In dit deel worden dus de resultaten per Wmo-beleidsveld benoemd. De resultaten zoals geformuleerd door de gemeente Rheden worden, voor zover van toepassing op Rozendaal, overgenomen en aangevuld met nieuwe voorstellen. Ook de uitkomsten van het Huisbezoek 75+ uit 2012 zijn verwerkt.

Niet alle voorstellen uit het Wmo-meerjarenbeleidsplan 2009-2012 zijn uitgevoerd. De vele doelstellingen uit deze nota zijn geclusterd in het Wmo-Jaarplan 2010. In voorliggende nota zijn deze geclusterde doelstellingen uit het Wmo-Jaarplan tegen het licht gehouden. Zij komen, voor zover nog relevant, terug in deel II. Bij elke doelstelling staat aangegeven of het om een bestaande doelstelling gaat (B), geformuleerd in het vorige Wmo-Meerjarenbeleidsplan, Wmo-Jaarplan of collegeprogramma, of om een nieuwe doelstelling (N). Hetzelfde geldt voor de voorstellen.

In het afsluitende hoofdstuk 11 komen de organisatorische aspecten en de randvoorwaarden aan bod. Dit hoofdstuk bevat ook een financiële paragraaf. De nota eindigt met een samenvatting. Hierin vindt u een opsomming van alle voorstellen.

DEEL I ALGEMEEN

Hoofdstuk 1 Landelijke ontwikkelingen

Algemeen

In dit hoofdstuk worden de voornaamste landelijke ontwikkelingen geschetst, voor zover die nu bij ons bekend zijn. Onafhankelijk van of alles doorgaat: een aantal tendensen is duidelijk zichtbaar. Eén van de achterliggende gedachten achter de decentralisatie van een groot deel van de AWBZ is, dat gemeenten in staat zijn om goedkopere “welzijnsoplossingen” te bedenken waar voorheen voor veel duurdere, individuele of collectieve “zorgoplossingen” werd gekozen.

De AWBZ dreigt aan zijn eigen succes ten onder te gaan. Niet alleen is de oplossing vanuit de AWBZ een dure, het is ook niet altijd de beste. De individuele oplossingen die de AWBZ vaak biedt, bieden niet altijd een antwoord op de vragen van individuen.

De richting is kernachtig verwoord in de beleidsbrief over ondersteuning en langdurige zorg d.d. 25 april 2013 van de staatssecretaris van VWS, Van Rijn “Hervorming langdurige zorg: naar een waardevolle toekomst”:

“Tenslotte kan de hervorming van de langdurige zorg niet los worden gezien van de wijze waarop wij in Nederland samen leven. Wij moeten niet terug naar de tijd dat participatie afhankelijk was van liefdadigheid. Tegelijkertijd willen we ook geen samenleving, waarin het tegengaan van eenzaamheid afhankelijk is van betaalde en verzekerde zorg”. Deze zinnen bevatten de achterliggende gedachte bij onze nota.

De Wmo geeft de gemeente twee verantwoordelijkheden: (1) het voeren van een algemeen beleid, gericht op bevordering van de zelfredzaamheid van burgers, hun maatschappelijke participatie en de leefbaarheid van hun woonomgeving; (2) het leveren van individueel geïndiceerde voorzieningen van maatschappelijke zorg aan mensen die daarop zijn aangewezen voor deelname aan de samenleving. Er wordt dus een onderscheid gemaakt tussen individuele en algemene voorzieningen. Grofweg gaat het hier om het onderscheid tussen de voormalige AWBZ- en de Wvg-voorzieningen enerzijds en de benadering vanuit de Welzijnswet anderzijds. In de loop van de tijd ontstaan hier overigens steeds meer “tussenvormen”, zoals de collectieve voorzieningen. Hierbij gaat het om het collectief organiseren van individuele voorzieningen, zoals een was- en strijkservice of een scootmobielpool.

Maatregelen

Wat het rijk van de gemeenten en, aanpalend, de zorgverzekeraars verwacht, staat weergegeven in onderstaande schema's. Deze zijn gebaseerd op die van de gemeente Rheden en, waar van toepassing, geactualiseerd aan de hand van de Visie op de langdurige ondersteuning en zorg.

1. Begeleiding

1.1 Decentralisatie begeleiding naar gemeenten <i>Regeerakkoord 2012</i> In het Regeerakkoord is duidelijkheid gekomen over de nieuwe invoeringsdatum van de decentralisatie van de functie Begeleiding: 1-1-2015 ineens in plaats van gefaseerde invoering in 2013 en 2014. Dit is inclusief Kortdurend Verblijf.	<i>Beleidsbrief 2013 “Visie op langdurige ondersteuning en zorg”</i> Per 2015 kan geen aanspraak meer worden gemaakt op de extramurale functies begeleiding, kortdurend verblijf en bijbehorend vervoer in de AWBZ. Circa 75% van het budget wordt overgeheveld naar de gemeenten voor de ondersteuning van mensen.
1.2 Pakketmaatregel dagbesteding AWBZ-begeleiding <i>Regeerakkoord</i> Met ingang van 1-1-2014 vervalt de aanspraak op dagbesteding in de AWBZ, terwijl deze functie pas in 2015 wordt overgeheveld naar de gemeente. Wie is verantwoordelijk voor de tussenperiode? Deze onduidelijkheid in het Regeerakkoord is opgehelderd in de visie op langdurige zorg (zie hiernaast).	<i>Beleidsbrief</i> Het blijft mogelijk om in 2014 aanspraak te maken op dagbesteding op grond van de AWBZ. Deze vorm van ondersteuning kan voor gemeenten vanaf 2015 een nuttig instrument zijn om duurdere (individuele) voorzieningen te voorkómen.

<p>1.3 Pakketmaatregel vervoer AWBZ-begeleiding <i>"Lente-akkoord" 2012</i> Met ingang van 1-1-2013 is de vergoeding voor het vervoer van mensen met een beperking met gemiddeld tien euro teruggebracht. Het vervoer is met dergelijke tarieven niet kostendekkend. Tot 1-1-2015 ligt de uitvoering van de maatregel bij de zorgaanbieders. De kosten van vervoer zijn een aandachtspunt voor de Wmo vanaf 1-1-2015</p>	<p><i>Beleidsbrief</i> Per 2015 kan geen aanspraak meer worden gemaakt op de extramurale functies begeleiding, kortdurend verblijf en bijbehorend vervoer in de AWBZ. Circa 75% van het budget wordt overgeheveld naar de gemeenten voor de ondersteuning van mensen.</p>
---	--

2. Persoonlijke verzorging

<p>2.1. Decentralisatie persoonlijke verzorging <i>Regeerakkoord</i> Naast de Begeleiding wordt ook de Persoonlijke verzorging gedecentraliseerd naar gemeente met ingang van 1-1-2015.</p>	<p><i>Beleidsbrief</i> Per 2015 kan geen aanspraak meer worden gemaakt op de extramurale functie persoonlijke verzorging in de AWBZ. Gemeenten worden verantwoordelijk voor ondersteuning en ontvangen circa 85% van het budget (exclusief het deel dat naar de Zorgverzekeringswet gaat).</p>
<p>2.2. Pakketmaatregel persoonlijke verzorging <i>Regeerakkoord</i> Het rijk voert een pakketmaatregel door in 2014. Voor de functie Persoonlijke verzorging vervalt het recht op zorg bij een indicatie korter dan 6 maanden en wordt de norm voor gebruikelijke zorg verhoogd van 60 naar 90 minuten per week. Dat is een extra belasting voor mantelzorgers. Ook dit is een aandachtspunt voor de Wmo vanaf 1-1-2015.</p>	<p><i>Beleidsbrief</i> In 2014 kan een volledig beroep worden gedaan op extramurale persoonlijke verzorging in de AWBZ. Ook bij een indicatie korter dan zes maanden. De norm voor gebruikelijke zorg wordt in 2014 niet verhoogd</p>

3. Decentralisatie extramurale verpleging naar Zorgverzekeringswet

<p><i>Regeerakkoord</i> Extramurale verpleging gaat met ingang van 2015 naar de Zorgverzekeringswet. Dit betekent dat de zorgverzekeraars belangrijke samenwerkingspartners worden.</p>	<p><i>Beleidsbrief</i> In de Zorgverzekeringswet wordt een nieuwe aanspraak opgenomen: thuisverpleging. Deze aanspraak omvat verpleging en indien onlosmakelijk daarmee verbonden, ook verzorging.</p>
--	---

4. Huishoudelijke hulp ombouwen tot een maatwerkvoorziening

<p><i>Regeerakkoord</i> Het beroep op bestaande huishoudelijke hulp in de Wmo wordt voor nieuwe cliënten in 2014 beëindigd. Voor bestaande cliënten gaat de maatregel een jaar later in. Gemeenten behouden 25% van het budget voor een maatwerkvoorziening.</p>	<p><i>Beleidsbrief</i> De voorziening Hulp bij het Huishouden (HbH) in de Wmo wordt beperkt tot mensen die deze echt nodig hebben en die er zelf (financieel) niet in kunnen voorzien. De voorgenomen maatregel uit het Regeerakkoord wordt verzacht. Gemeenten houden 60% in plaats van 25% van de middelen om breed in te kunnen zetten voor ondersteuning van burgers. Vanaf 2015 is een vorm van HbH mogelijk als onderdeel van een breed ondersteuningspakket. Dit kan bijdrage aan de wens van mensen om langer thuis te blijven wonen. Nieuwe cliënten kunnen in 2014 een beroep doen op huishoudelijke hulp. Van gemeenten zal in 2014 een bijdrage gevraagd worden ter dekking hiervan.</p>
---	---

5. Extramuralisering ZZP's

<p><i>"Lente-akkoord"</i></p> <p>Vanaf 1 januari 2013 worden er geen indicaties meer afgegeven voor de zogeheten zorgzwaartepakketten (ZZP) 1 en 2. Dit betekent dat mensen niet langer een indicatie voor een licht zorgzwaartepakket ontvangen, maar voortaan een indicatie voor extramurale zorg krijgen. Ze moeten thuis blijven wonen en zelf de benodigde hulp, zorg en ondersteuning regelen. ZZP 3 volgt in 2014 en ZZP 4 in 2016.</p>	<p><i>Beleidsbrief</i></p> <p>Langer thuis wonen is niet voor iedereen met een ZZP 3 en 4 mogelijk. Meer mensen kunnen vanaf 2015 in een instelling verblijven.</p>
--	---

6. Persoonsgebonden budget

<p><i>Beleidsbrief</i></p> <p>Het kabinet creëert in de nieuwe Wmo en in de kern-AWBZ een recht op het Pgb, onder stringente voorwaarden.</p>

7. Decentralisatie inkomensondersteuning chronisch zieken en gehandicapten

<p><i>Regerakkoord</i></p> <p>Er komt met ingang van 1-1-2015 een nieuwe gemeentelijke voorziening (binnen Wmo of WWB) voor chronisch zieken en gehandicapten voor compensatie van zorgkosten.</p>	<p><i>Beleidsbrief</i></p> <p>Het kabinet introduceert onder de Wmo een maatwerkvoorziening (oplopend tot ruim € 700 miljoen) ter vervanging van de compensatie eigen risico, de aftrek specifieke zorgkosten en de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg). Deze regeling kan worden ingezet in het brede sociale domein.</p>
--	--

8. Besparing op uitgaven hulpmiddelen Wmo

<p><i>Beleidsbrief</i></p> <p>Besparing op uitgaven aan hulpmiddelen Wmo. Het Gemeentefonds is hiervoor taakstellend verlaagd met structureel € 50 miljoen. VWS ondersteunt gemeenten bij het stimuleren van hergebruik van hulpmiddelen en het ontwikkelen van poolbeheer voor scootmobielen</p>

9. Sociale wijkteams inclusief inzet wijkverpleegkundige

<p><i>Beleidsbrief</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Sociale wijkteams. Het kabinet investeert € 50 miljoen in het opzetten van sociale wijkteams binnen gemeenten, waarmee de ondersteuning uit het gemeentelijke sociale domein afgestemd kan worden op het medische domein.- De wijkverpleegkundige draagt zorg voor de verbinding tussen het sociale en medische domein en wordt gepositioneerd in de Zorgverzekeringswet. Het kabinet stelt hiervoor € 200 miljoen beschikbaar.

10. Begeleid wonen

<p><i>Beleidsbrief</i></p> <p>Het begeleid wonen dat gericht is op participatie, past binnen het gemeentelijk domein. Het gaat om begeleid wonen voor zover dit niet afhankelijk is van op genezing gerichte zorg. Gemeenten zouden dan in 2015 verantwoordelijk worden voor de ondersteuning van mensen met psychiatrische problemen in situaties waarin op participatie gerichte ondersteuning vanuit een beschermende woonomgeving centraal staat.</p> <p>De bijbehorende budgetten worden dan volledig overgeheveld naar gemeenten. Vooralnog worden primair de <i>centrumgemeenten</i> verantwoordelijk voor de opvang.</p> <p>Gemeenten worden tevens verantwoordelijk voor het creëren van laagdrempelige voorzieningen (inloopfunctie GGZ).</p>

Wat betekenen deze maatregelen?

Het Rijk streeft naar een herziening van de Wmo per 2015, om zo de met de hervorming van de langdurige zorg en ondersteuning gewenste richting op te kunnen gaan.

Naar verwachting zal later in 2013 een nieuw, integraal wetsvoorstel voor een herinrichting van de Wmo naar de Tweede Kamer worden gezonden.

Een aantal elementen dat in de nieuwe Wmo een plaats zal krijgen, zijn een nieuwe formulering van het compensatiebeginsel en een vorm van wederkerigheid. Deze worden hierna toegelicht. In hoofdstuk 3 worden het huidige compensatiebeginsel en de bestaande opvattingen over wederkerigheid vertaald naar Rozendaal. Dat gebeurt in paragraaf 3.1 over "De Kanteling". Bij alle uitwerkingen blijft de Wmo overigens omkleed met waarborgen voor de burgers. Voor de burger is het van belang dat inzichtelijk is hoe het gemeentelijk beoordelingsproces werkt. Daarom voorziet de wet ook in een verordeningsplicht (art. 5).

Nieuwe formulering compensatiebeginsel

Het compensatiebeginsel (art. 4 Wmo) geeft burgers de mogelijkheid een concreet resultaat "af te dwingen" jegens de gemeente. De resultaten zijn expliciet in de wet benoemd.

Volgens het compensatiebeginsel dient de gemeente burgers in staat te stellen om:

- zelfstandig een huishouden te kunnen voeren;
- zich te kunnen verplaatsen in en om de woning. Hierbij kunt u bijvoorbeeld denken aan een rolstoel en aan aanpassingen in de woning zoals een traplift;
- zich te kunnen verplaatsen per vervoermiddel. Hierbij kunt u denken aan een vervoermiddel in de Regio, zoals een taxibus of scootmobiel;
- medemensen te kunnen ontmoeten en sociale verbanden aan te gaan. Hierbij kunt u denken aan welzijnsactiviteiten, maaltijdverzorging en gemeenschappelijke dagbesteding.

Nu de aanspraken op huishoudelijke hulp vervangen worden door een maatwerkvoorziening voor degenen die het echt nodig hebben en het niet uit eigen middelen kunnen betalen, kan dit gevolgen hebben voor het compensatiebeginsel.

Hetzelfde geldt voor de decentralisatie van de extramurale AWBZ-begeleiding, van de persoonlijke verzorging en van het vervoer. Er heeft al een voorstel gelegen om het compensatiebeginsel uit te breiden met het volgende resultaat: het kunnen uitvoeren van dagelijkse levensverrichtingen en het kunnen structureren van en regie voeren over het persoonlijk leven. Naar verwachting zal deze of een soortgelijke formulering terugkeren in de nieuwe Wmo.

Wederkerigheid

Het uitgangspunt uit de Wmo, dat mensen eerst de eigen mogelijkheden en die van de sociale omgeving nagaan voordat zij een beroep doen op publiek gefinancierde ondersteuning, wordt in de herziene Wmo explicieter vastgelegd. De gemeente die een inwoner ondersteunt, mag van hem verwachten dat hij er ook alles aan doet om te kunnen participeren, zowel in sociaal als financieel opzicht. In deze zin ligt er een relatie met een al langer bestaande uitgangspunt in het sociale domein, dat mensen niet alleen rechten hebben maar ook plichten.

Degenen die een beroep willen doen op ondersteuning en zorg, worden dus aangesproken op wat zij samen met hun sociale omgeving kunnen doen. Dit betekent voor gemeenten dat zij als overheid nog meer naast de burger moeten gaan staan. Van de samenleving als geheel vraagt de hervorming van de langdurige zorg meer betrokkenheid en zorg voor elkaar.

Hoofdstuk 2 Regionale ontwikkelingen

De elf gemeenten in de regio Arnhem werken al een aantal jaren nauw samen bij de beleidsontwikkeling en de uitvoering van de Wmo. In dit hoofdstuk worden vier aspecten hiervan belicht: aanbestedingen, decentralisaties, regionale sociale visie en regionale samenwerking in de ondersteuning van kwetsbare burgers.

Daarnaast heeft Rozendaal de uitvoering van de Wmo uitbesteed aan buurgemeente Rheden. Ook de relatie met Rheden komt in dit hoofdstuk aan de orde.

1. Aanbestedingen

Aanbesteding hulp bij het huishouden

De eerste samenwerking was bij de aanbesteding van de Hulp bij het huishouden, die vanaf de introductie van de Wmo in 2007 meteen gezamenlijk is opgepakt.

De eerste overeenkomsten hadden een looptijd van twee jaar, waarna voor 2009 weer opnieuw is aanbesteed. Bij de laatste aanbesteding, voor 2013, die niet Europees maar onderhands plaatsvond, was sprake van twee wijzigingen:

1. er moest rekening worden gehouden met basistarieven. De raad diende deze vast te stellen.
2. in de contracten is rekening gehouden met de toekomstige overgang van de extramurale begeleiding vanuit de AWBZ naar de gemeenten. De instellingen krijgen in de overeenkomsten de ruimte daarmee te experimenteren.

2. Decentralisaties

Regionale notitie Begeleiding AWBZ en kortdurend verblijf

De voorgenomen decentralisatie van extramurale begeleiding en kortdurend verblijf heeft geleid tot een uitbreiding en verdieping van de regionale samenwerking. In maart 2012 hebben de gemeenten een Notitie decentralisatie extramurale begeleiding vastgesteld. Deze notitie is niet verder uitgewerkt omdat genoemde decentralisatie na de val van het kabinet Rutte 1 controversieel is verklaard. Omdat de ontwikkeling op zich wél doorging, hebben de gemeenten een aantal voorstellen uit de notitie verder uitgewerkt.

Een belangrijke vraag die in de notitie behandeld wordt, is de toegangsbewaking. De indicatiestelling van het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ), als toegangspoort tot de AWBZ, waarbij wordt uitgegaan van grondslagen en beperkingen, moet anders. Al is het alleen maar omdat de decentralisatie gepaard gaat met een bezuiniging en het dus niet mogelijk is dezelfde mensen hetzelfde aanbod te doen.

Ook wordt in de notitie uitgebreid ingegaan op het formuleren van een aanbod en de budgetbewaking. In de notitie worden de volgende stappen onderscheiden:

1. *Maken van globale cliëntprofielen*
2. *Maken van globale arrangementen*
3. *Toegang en bepalen mate van compensatie*
4. *Budgettoekenning en inkoop*

ad 1) Maken van globale cliëntprofielen

Vanaf voorjaar 2012 hebben de gemeenten samengewerkt aan de totstandkoming van cliëntprofielen aan de hand van een zelfredzaamheidsmatrix, ontwikkeld door de GGD van Amsterdam. Dit heeft geleid tot een Wmo Classificatiemodel. Dit model bestaat uit negen cliëntprofielen, ontwikkeld aan de hand van de zelfredzaamheidsscores op elf levensdomeinen. De levensdomeinen zijn onderverdeeld in twee categorieën: "maatschappelijke status" en "maatschappelijk functioneren & gezondheid". Per levensdomein, zoals inkomen, huisvesting, sociaal netwerk, geestelijke gezondheid, fysieke gezondheid en dagbesteding, worden vijf niveaus van zelfredzaamheid onderscheiden.

De cliëntprofielen zijn ontwikkeld vanuit de gedachte dat niet de beperkingen van de mensen centraal staan, maar hun mogelijkheden. Het denken in grondslagen, zoals dat vanuit de AWBZ wordt gehanteerd, wordt verlaten.

Ter informatie: de AWBZ kent zes grondslagen: Somatische aandoening/beperking; Psychogeriatrische aandoening/beperking; Psychiatrische aandoening/beperking; Lichamelijke handicap; Verstandelijke handicap; Zintuiglijke handicap.

- * In bijlage 2 "Aantallen cliënten" vindt u een toelichting op de categorisering vanuit de AWBZ.
- * Voor een algemene toelichting op het Wmo-classificatiemodel: zie bijlage 4.

ad 2) Maken van globale arrangementen

Bij elk cliëntprofiel hoort een arrangement, waaruit blijkt welke ondersteuning nodig is om een gewenst resultaat te behalen. Een resultaat kan bijvoorbeeld zijn: een toename van de zelfredzaamheid op een of meer levensdomeinen. In elk arrangement omvat de ondersteuning een combinatie van informele voorzieningen (mantelzorg en vrijwilligers), algemene en individuele voorzieningen.

ad 3) Toegang en bepalen mate van compensatie

De professionals die de hulpvragen beoordelen gaan zich in twee richtingen ontwikkelen. Enerzijds worden zij gekoppeld aan wijken/buurtten/kernen, waardoor zij beter zicht krijgen op algemene lokale voorzieningen. Anderzijds gaan zij op een andere manier werken, om de vraag helder te krijgen. Dit gebeurt in zogenaamde "keukentafelgesprekken". Meer informatie over de methode van "Het Gesprek" vindt u in hoofdstuk 3.

ad 4) Budgettoekenning en inkoop

De spreiding van de verschillende cliëntprofielen en bijbehorende arrangementen over de wijken/buurtten/kernen, vormt een basis voor het toedelen van budgetten. Wat dit voor Rozendaal kan betekenen, vindt u in hoofdstuk 9.

3. Regionale Sociale visie

In de regionale Sociale visie ontwikkelen de elf gemeenten een overkoepelend kader voor alle ontwikkelingen in het sociale vlak waar zij mee te maken krijgen. De eerste regionale Sociale visie, afgeleid van de lokale sociale visies van de gemeenten Lingewaard en Rheden, is in januari 2013 door de elf gemeenten op wethoudersniveau vastgesteld. Hij wordt nu in de verschillende gemeenten besproken. De definitieve versie zal in september 2013 worden vastgesteld. De versie d.d. januari 2013 wordt meegenomen in dit Wmo-meerjarenbeleidsplan.

Proeftuinen

De sociale visie behandelt voornamelijk "wat" de gemeenten willen doen. Het "hoe" van de sociale visie wordt verder uitgewerkt in proeftuinen. De proeftuinen hebben betrekking op de drie decentralisaties waar gemeenten mee te maken krijgen: werk, zorg en jeugd. De gemeenten en meewerkende organisaties willen ervaring opdoen met de volgende aspecten, die bij elke decentralisatie terugkomen: toegang, toeleiding, uitvoering, contractering en verantwoording. De cliëntprofielen uit de zelfredzaamheidsmatrix vormen één van de regionale proeftuinen. De proeftuinen worden verder besproken in deel II van deze nota.

- * Voor een algemene toelichting op de proeftuinen: zie bijlage 5.

4. Regionale samenwerking in de ondersteuning van kwetsbare burgers

De ondersteuning van kwetsbare burgers wordt vormgegeven in de Wmo-prestatievelden 7, 8 en 9: maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg. Bij deze prestatievelden wordt per definitie regionaal samengewerkt.

In de eerste plaats omdat ze nauw met elkaar samenhangen. Zo is er een direct verband tussen de openbare geestelijke gezondheidszorg en de maatschappelijke opvang, bijvoorbeeld waar het gaat om het voorkomen van dakloosheid en, als het dan toch misgaat, het opvangen van daklozen.

Daarnaast is bij de maatschappelijke opvang en de verslavingszorg sprake van een constructie met een centrumgemeente, die in eerste instantie verantwoordelijk is voor de resultaten. Maar ook de regiogemeenten vervullen hierin een rol, met name bij de preventie en nazorg, wat meteen het belang van regionale samenwerking aangeeft.

5. Gemeente Rheden

Binnen de regio Arnhem e.o. neemt de gemeente Rheden voor Rozendaal een bijzondere plaats in. In de eerste plaats doordat Rozendaal fysiek verbonden is met Velp. Rozendaal en Velp vormen één

doorlopende bebouwde kom, wat betekent dat de voorzieningen in Velp praktisch gezien gelijk voor Rozendalers toegankelijk zijn. Evenals overigens het omgekeerde.

Daarnaast heeft het college van Rozendaal, verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo, deze uitvoering gemandateerd aan het college van Rheden. Dit is in 2007 gebeurd, als voortzetting van de uitvoering van de Wet voorzieningen gehandicapten. Inwoners van Rozendaal kunnen voor Wmo-voorzieningen terecht bij het Zorgloket Rheden-Rozendaal in het gemeentehuis van Rheden in De Steeg. Ook het CJG in Rozendaal is samen met de gemeente Rheden tot stand gebracht.

Omdat de uitvoering is uitbesteed, wordt voor het beleidsplan nauw aangesloten bij dat van de gemeente Rheden. De relevante onderdelen die betrekking hebben op de uitvoering, worden overgenomen. Het is immers zowel voor de uitvoerende medewerkers als voor de zorgvragers onwenselijk als voor beide gemeenten een ander beleid zou gelden. De Wmo omvat echter méér dan individuele voorzieningen en dat is mede de reden waarom Rozendaal een eigen beleidskader opstelt.

Hoofdstuk 3 Algemene visie Rozendaal

In dit hoofdstuk wordt de algemene visie naar twee aspecten uitgewerkt. Eerst komt “de Kanteling” aan bod en de uitwerking daarvan in de nieuwe Wmo-verordening, het Rhedens model en een algemene Sociale visie. Daarna wordt kort ingegaan op de nieuwe doelgroepen waar de gemeente vanaf 2015 mee te maken krijgt.

* In bijlage 2 is meer informatie te vinden over deze cliëntgroepen, zoals ze nu bekend zijn bij het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ), de indicatiesteller voor de AWBZ.

1. De Kanteling

De ontwikkelingen op het gebied van het sociale domein gaan snel. De gemeente moet haar positie in het veld opnieuw definiëren. Zoals ook verwoord in de regionale Sociale visie, waar de gemeenteraad op 26 maart 2013 mee heeft ingestemd, sluiten we daarbij aan bij de eigen kracht van de inwoners. We doen wat nodig is om deze eigen kracht te optimaliseren. Zo geven wij al onze inwoners de kans om actief deel uit te blijven maken van de lokale samenleving:

“In Rozendaal doet iedereen mee en iedereen doet ertoe!”.

Bij de invoering van de Wmo was al duidelijk dat op termijn alles wat niet met medisch handelen te maken heeft maar gericht is op ondersteuning, op termijn in deze wet ondergebracht zou worden. In de eerste jaren na de invoering van de Wmo waren gemeenten druk met het vertalen van het tot dan toe geldende recht op een voorziening vanuit de Wvg (wonen, rollen en vervoer) en de AWBZ (hulp bij het huishouden) naar het recht op adequate compensatie voor wat een burger niet meer zelf kan. Dit gebeurde in het algemeen “beleidsarm”. In de Wvg was sprake van een gemeentelijke zorgplicht, in de AWBZ is sprake van een verzekerd recht op zorg. Deze denkwijze werd als het ware voortgezet in de Wmo-verordening. Het ging erom de dienstverlening zo goed mogelijk te continueren. De nadruk lag hierbij dus op prestatieveld 6, het verlenen van individuele voorzieningen. Deze eerste grote decentralisatie, waarbij de gemeente naast de Wvg ook verantwoordelijk werd voor de huishoudelijke verzorging, is goed verlopen. Er is een basis gelegd waar goed op kan worden voortgebouwd.

In het denken over individuele voorzieningen moest echter nog een vertaling plaatsvinden naar de geest van de Wmo. De Wmo is in essentie geen zorg- of voorzieningenwet, maar een welzijns- en participatiewet. De nadruk dient te liggen op wat de burger echt nodig heeft, in plaats van waar hij of zij recht op zou kunnen doen gelden.

De wijze waarop gemeenten de Wmo uitvoeren, ligt vast in een verordening. Vrij snel na het invoeren van de Wmo heeft de VNG het initiatief genomen om de Wmo-verordening door te ontwikkelen. Dit heeft vorm gekregen in het project “de Kanteling”: een project om de Wmo te doen uitvoeren op een manier die recht doet aan de bedoeling van de wetgever ten aanzien van het, nieuwe, begrip “compensatiebeginsel” of “compensatieplicht”. Het compensatiebeginsel is verder uitgewerkt in hoofdstuk 1 van deze nota.

In het proces “de Kanteling” wordt er een omslag gemaakt van claimgericht werken en denken, gericht op voorzieningen en hulpmiddelen, naar resultaatgericht werken en denken, gericht op participatie en zelfredzaamheid.

Nieuwe Wmo-verordening 2013

De rechten en plichten van de gemeente en haar inwoners zijn vastgelegd in een nieuwe, “gekantelde” Wmo-verordening. Deze is, vooruitlopend op vaststelling van voorliggend meerjarenbeleidsplan, vastgesteld in de raad van 14 mei 2013.

Deze Wmo-verordening is gebaseerd op de “gekantelde” modelverordening van de VNG. In deze nieuwe verordening wordt het te bereiken resultaat centraal gesteld, niet langer de verstrekking. Kernbegrippen zijn hierbij: het leveren van maatwerk, uitgaan van te bereiken resultaten en eigen verantwoordelijkheid. Het zwaartepunt ligt op de te behalen resultaten in plaats van op voorzieningen en op “Het gesprek” als weg daarnaar toe. Omdat maatwerk vereist wordt, vindt een uitgebreid gesprek plaats ter verkenning van de mogelijkheden. De nieuwe verordening is veel meer dan de voorgaande procedureel van karakter. De vraag is: hoe gaat de gemeente om met het probleem dat de burger voorlegt? Dit komt in de plaats van het louter formuleren van criteria om aanvragen te

beoordelen. De Wmo blijft overigens met waarborgen omkleed. Voor de burger is en blijft het van belang dat inzichtelijk is hoe het gemeentelijk beoordelingsproces werkt.

“Het Gesprek”

Bij de beoordeling van een aanvraag, of al tijdens het gesprek voorafgaand aan de aanvraag, komt eerst het resultaat dat bereikt moet worden aan de orde. Daarna passeren de verschillende oplossingen de revue, niet alleen een geïndiceerde individuele voorziening. Hierbij worden uitdrukkelijk ook de mogelijkheden van de persoon zelf, zijn of haar sociale omgeving inclusief mantelzorgers en vrijwilligers en algemene voorzieningen in de beschouwing betrokken. In laatste instantie komen de individuele, geïndiceerde voorzieningen in beeld.

Resultaten

De te bereiken resultaten staan opgesomd in de nieuwe verordening (hoofdstuk 2). Deze acht resultaten vormen een uitwerking van de gemeentelijke compensatieplicht:

- a. een schoon en leefbaar huis;
- b. wonen in een geschikt huis;
- c. beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften;
- d. beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding;
- e. het thuis kunnen zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren;
- f. zich verplaatsen in en om de woning;
- g. zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel;
- h. de mogelijkheid om contacten te hebben met medemensen en deel te nemen aan recreatieve en maatschappelijke activiteiten.

Rhedens model

De nieuwe gekantelde werkwijze, waarbij het te bereiken resultaat en de verantwoordelijkheid van de zorgvrager centraal staan, is door de gemeente Rheden weergegeven in onderstaand model, het “Rhedens model”. Het model heeft ook een plaats gekregen in de regionale Sociale visie.

Het “Rhedens model” is de basis voor de nieuwe werkwijze in Rozendaal.

U vindt het op de volgende bladzijde.

Het model bevat twee elementen:

1. De burger staat centraal met verschillende schillen daaromheen. Dit wordt ook verwoord in termen als “eigen kracht”.
2. Er wordt aandacht besteed aan het gegeven, dat de verschillende vormen van ondersteuning niet altijd op elkaar aansluiten. Dit wordt gesymboliseerd door “poortjes” tussen de verschillende cirkels. De aandacht voor de aansluiting tussen de verschillende niveaus van ondersteuning, bijvoorbeeld tussen formele en de informele zorg, is specifiek voor het Rhedens model. De zoektocht van de burger om ondersteuning te vinden is vaak moeizaam. De gemeente heeft een verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat het aanbod aan voorzieningen goed georganiseerd is.

HET RHEDENS MODEL

- Mantelzorg en ondersteuning door familie en vrienden
- Vrijwillige ondersteuning in persoonlijke en buurtnetwerken
- Georganiseerde Vrijwillige zorg en ondersteuning
- Professionele zorg en ondersteuning

Centrale ambitie in het sociale domein

De plannen en voornemens uit deze beleidsnota en de documenten die hierop gebaseerd zijn, dragen bij aan het bereiken van een centrale ambitie, een richtinggevende visie.

De centrale ambitie van de gemeente Rozendaal in het sociale domein is ervoor te zorgen dat de binnenste netwerken rondom mensen, zoals verbeeld in het Rhedens model, zo sterk mogelijk zijn. Het beroep dat dan nog op professionele zorg en ondersteuning gedaan moet worden, kan zo kleiner zijn.

Dit wordt mogelijk gemaakt doordat de gemeente haar focus op kleinschaligheid houdt en dicht bij haar burgers blijft.

Doordat ze het oerwoud aan regels en controles afslankt tot het hoogst noodzakelijke.

Doordat ze het goede voorbeeld geeft en voortdurend de omstandigheden zodanig weet te beïnvloeden dat het gewenste resultaat wordt bereikt: een krachtige en zelfredzame samenleving.

2. Nieuwe doelgroepen

“De Kanteling” heeft betrekking op de manier waarop gemeenten met individuele voorzieningen omgaan. De aandacht ligt op de prestatievelden 3 “Het geven van informatie en advies en cliëntondersteuning” en 6 “Individuele voorzieningen”

De vertaling van “De Kanteling” en de landelijke ontwikkelingen naar Rozendaal zijn te vinden in deel II van dit beleidsplan; in de hierna volgende hoofdstukken 4 t/m 10 treft u de uitwerking aan naar de verschillende prestatievelden.

Daarnaast is, zoals aangegeven in hoofdstuk 1, sprake van ontwikkelingen die leiden tot een uitbreiding van het werkingsgebied van de Wmo.

Binnen deze nieuwe ontwikkelingen heeft de gemeente Rozendaal in het bijzonder aandacht voor de nieuwe doelgroepen waar de gemeente mee te maken krijgt.

Om een indruk te geven om welke mensen het gaat: de AWBZ kent zes grondslagen. Dat zijn aandoeningen, beperkingen of handicaps op basis waarvan iemand kan zijn aangewezen op zorg.

Deze grondslagen zijn: somatische aandoening/beperking; psychogeriatrische aandoening/beperking; psychiatrische aandoening/beperking; lichamelijke handicap; verstandelijke handicap; zintuiglijke handicap.

Met de decentralisatie van delen van de AWBZ krijgen gemeenten in meerdere of mindere mate met deze mensen te maken, waar dit voorheen niet het geval was. Bijvoorbeeld: de volgende cliëntgroepen krijgen te maken met de decentralisatie van de extramurale AWBZ-begeleiding: mensen met een lichamelijke beperking; mensen met een verstandelijke beperking; mensen met een zintuiglijke beperking; mensen met psychosociale problemen; oudere mensen met psychogeriatrische problemen; mensen met langdurige psychiatrische klachten, en doelgroepen van de OGGZ, zoals zorgmijders, verslaafden, daklozen.

Uitbreiding van de gemeentelijke compensatieplicht met deze groepen heeft verschillende gevolgen zoals:

- nieuwe eisen die aan Wmo-consulenten worden gesteld om “Het Gesprek” te kunnen voeren;
- nieuwe eisen die aan Wmo-raden worden gesteld, die ook namens deze groepen moeten kunnen adviseren;
- veranderingen in het aanbod aan collectieve en algemene voorzieningen;
- een herformulering van het compensatiebeginsel, met meer oog voor de ondersteuning bij het structureren van het dagelijks leven en de regievoering daarover.

DEEL II VOORSTELLEN PER PRESTATIEVELD

Hoofdstuk 4 Samen leven in Rozendaal

“Samen leven in Rozendaal” is de vertaling van Wmo-prestatievelde 1 “*Het bevorderen van sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten*”

Resultaat

Als algemeen resultaat van dit prestatievelde benoemen wij:

- *buurten waarin mensen elkaar kennen en ondersteunen.*

Dit algemeen geformuleerde resultaat wordt dichterbij gebracht door het behalen van concretere doelstellingen. Die vindt u hieronder. Maar eerst wordt nagegaan, welke ontwikkelingen de afgelopen periode hebben plaatsgevonden en welke doelstellingen nog steeds relevant zijn.

Doelstellingen 2009- 2012 en ontwikkelingen

Het Wmo-Jaarplan 2010 bevat de volgende doelstellingen. Per doelstelling is aangegeven wat ervan is gerealiseerd, in relatie tot de ontwikkelingen van de laatste jaren.

1. De randvoorwaarden voor goed samenleven in Rozendaal, in de zin van inrichting van de bebouwde omgeving, veiligheid en voorzieningen, zijn blijvend geregeld

De randvoorwaarden voor goed samenleven in Rozendaal zijn een voortdurend punt van aandacht. Zij zijn als volgt geconcretiseerd:

- Inrichting van de bebouwde omgeving en veiligheid, is vertaald in: aandacht voor verlichting en sociale veiligheid. Dit omvat óók de veiligheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers, blinden en slechtzienden.

Vanaf 2010 worden checklists voor toegankelijkheid openbare ruimte en gebouwen als uitgangspunt gehanteerd bij het periodiek onderhoud van de openbare ruimte en, waar van toepassing, gebouwen.

- Bij voorzieningen wordt gedacht aan collectieve welzijnsvoorzieningen.

Een aantal collectieve welzijnsvoorzieningen, zoals telefooncirkels en persoonlijk alarm, is gerealiseerd. Het belang van de collectieve welzijnsvoorzieningen zal alleen maar toenemen met de toenemende decentralisatie van extramurale AWBZ-taken. Hiervoor zal vaak de samenwerking met Rheden gezocht moeten worden.

Nieuw in de afgelopen periode is de aandacht voor criminaliteit. Het voorkómen van criminaliteit heeft ook een sociale component. De vrijwilligers in het buurtpreventieteam zijn, evenals trouwens de vrijwilligers bij de buurtbemiddeling, een voorbeeld van inwoners die betrokken zijn bij hun woonomgeving. Contact tussen burens vergemakkelijkt het toezicht op elkaars huizen “een beetje extra opletten als de burens met vakantie zijn”. En de bijdrage van hondenbezitters die op hun dagelijkse rondje attent zijn op verdachte zaken, vormt een waardevolle aanvulling op het werk van de politie. Het gaat in alle gevallen om een invulling van het begrip “eigen kracht”, met een aanvullende rol van de overheid.

2. Het Rozendaalse verenigingsleven wordt gestimuleerd onder andere met subsidies en het beschikbaar zijn van voorzieningen

Rozendaal subsidieert een aantal kleinere organisaties, zoals de Ouderensoos, de Dag van de Ouderen, de Rozendaalse Hengelvereniging, de Rozendaalse Schutters Sociëteit, de Koninklijke Rozendaalsche Kapel en sportclubs voor het aantal Rozendaalse jeugdleden.

Er is nog een verbetering mogelijk in het subsidiebeleid, gericht op vermindering van de administratieve lasten voor de organisaties. Voor veel kleine jaarlijkse subsidies kan de aanvraag- en verantwoordingsprocedure vereenvoudigd worden.

De gemeente Rozendaal kent weinig voorzieningen op het eigen grondgebied. Mede doordat Rozendaal geen winkels heeft, is het aantal informele ontmoetingsmogelijkheden beperkt. Hoewel er vlak over de gemeentegrens veel voorzieningen aanwezig zijn, blijkt er ook behoefte te bestaan aan een ontmoetingsplek in Rozendaal zelf. Dit blijkt ook uit de uitkomsten van het Huisbezoek 75+.

Uit het Huisbezoekproject ouderen

De 75-plussers geven aan dat zij een voorziening voor ouderen willen in Rozendaal waar ouderen elkaar kunnen ontmoeten. Eenvoudige van opzet, bijvoorbeeld een locatie waar men iets kan drinken en waar een toiletvoorziening aanwezig is. Deze locatie kan, aldus de respondenten, dienst doen als ontmoetingsfunctie en biedt de mogelijkheid voor de inwoners van Rozendaal voor sociale contacten.

Onder andere leeftijdsgroepen is nooit onderzoek gedaan naar de behoefte aan een ontmoetingsplek. Gezien het beperkte aantal voorzieningen en informele ontmoetingsplekken in de gemeente, wordt daarom voorgesteld de vraag naar een ontmoetingsruimte te verbreden naar alle leeftijdsgroepen. Er is geen reden om andere leeftijdscategorieën bij voorbaat uit te sluiten. Het is van belang, te onderzoeken aan welke voorwaarden een nieuwe ontmoetingsruimte moet voldoen. Zo'n nieuwe ruimte dient in elk geval ook toegankelijk en bereikbaar te zijn voor oudere senioren, rolstoelgebruikers, blinden en slechtzindenden.

De Torckschool is, nadat de nieuwbouw van de Dorpsschool gerealiseerd is, een optie voor een dergelijke ontmoetingsplek.

De Torckschool in Rozendaal is niet de enige potentiële multifunctionele accommodatie. De kerk gaat zich, met haar bijgebouwen, steeds meer "profilieren" als multifunctionele accommodatie. Het gaat dan met name om de Tuinkamer, waar nu al een aantal activiteiten plaatsvindt zoals "Meer bewegen voor ouderen" en de Ouderensoos.

3. Er zijn voorzieningen en woningen gerealiseerd, passend bij de behoefte van senioren om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen

In 2010 is de behoefte aan huisvesting voor senioren nader onderzocht. Gedacht wordt aan het ontwikkelen van de locatie "De Steenhoek" die vrijkomt als de nieuwbouw van de school is gerealiseerd. Hierbij is ook aandacht besteed aan de mogelijkheden om wonen met zorg te combineren.

- Het ontwikkelen van concepten voor wonen met zorg vergt afstemming tussen volkshuisvesting en welzijn. Net als bij specifieke seniorenwoningen, zal ook hier eerst onderzoek moeten plaatsvinden naar de wensen en mogelijkheden.

Een meer recente ontwikkeling, uit 2012, zijn mogelijke plannen van de kerk om in het kerkgebouw huurappartementen voor senioren te realiseren. De gemeente neemt een positieve grondhouding aan ten aanzien van deze gedachtevorming binnen de kerk. Mochten de plannen concreet vorm krijgen, dan zullen ze in samenhang worden gezien met de gemeentelijke plannen voor De Steenhoek.

4. Inwoners van Rozendaal ontwikkelen initiatieven die de leefbaarheid bevorderen

Bij initiatieven die de leefbaarheid bevorderen kunt u bijvoorbeeld denken aan een straatschoonmaak- en/of tuinopruimactie of het organiseren van ontmoetingen tussen bewoners onderling, bijvoorbeeld ouderen en jongeren

In de periode 2009-2012 hebben zich op dit punt weinig ontwikkelingen voorgedaan. Als deze doelstelling gehandhaafd blijft, is een actievare rol van de gemeente gewenst, bijvoorbeeld door een budget beschikbaar te stellen om activiteiten mede te financieren. Ook een prijs behoort tot de mogelijkheden: naar analogie van de Vrijwilligersprijs zou de gemeente een "Buurtprijs" kunnen instellen. Wellicht kunnen onderdelen van het Rhedense project "Ik buurt mee!" worden overgenomen.

Doelstellingen en voorstellen 2013-2016

De ervaringen met de doelstellingen uit de periode 2009-2012 en de ontwikkelingen, leiden tot de volgende doelstellingen voor de periode 2013 -2016, met voorstellen hoe deze te verwezenlijken.

1. De randvoorwaarden voor goed samenleven in Rozendaal in de zin van de inrichting van de bebouwde omgeving, veiligheid en voorzieningen, zijn blijvend geregeld

B: Het goed samenleven in Rozendaal vraagt voortdurend aandacht. Deze doelstelling is dan ook gehandhaafd. De uitwerking is deels nieuw, omdat waar mogelijk een beroep zal worden gedaan op de mogelijkheden van de inwoners om een bijdrage te leveren.

* In dit opzicht ligt er een verbinding met doelstelling 4.

Voorstel:

1.1 N. Bij de invulling van de randvoorwaarden voor goed samenleven in Rozendaal wordt meer dan voorheen rekening gehouden met wat de inwoners zelf kunnen bijdragen.

2. Het Rozendaalse verenigingsleven wordt gestimuleerd, onder andere met subsidies en het beschikbaar zijn van voorzieningen

B: Het stimuleren van het Rozendaalse verenigingsleven is opgenomen in het Beleidsplan 2010- 2014 van de collegepartijen. Deze doelstelling blijft gehandhaafd; de uitwerking is gedeeltelijk nieuw. Het collegeprogramma vermeldt dat de noodzaak en de mogelijkheden tot realisering van een dorpshuisachtige faciliteit bezien zullen worden in samenhang met de bouwplannen op De Del. Tevens vermeldt het collegeprogramma, dat er een eenvoudig, eenduidig en transparant subsidiebeleid dient te komen, gebaseerd op initiatieven die het actief samenleven van Rozendalers bevorderen en op het uit te voeren Wmo (welzijns- en zorg) beleid.

* Uit het Huisbezoekproject 75+ blijkt, dat er onder deze ouderen behoefte bestaat aan een ontmoetingsruimte. Er zal in de eerste plaats moeten worden onderzocht om hoeveel personen het gaat en aan welke eisen zo'n ruimte moet voldoen. Het is de vraag of de Torckschool hiervoor wel geschikt is.

In algemene zin is van belang, dat de gemeentelijke plannen voor de toekomst van de Torckschool en de plannen van de kerk voor een informele ontmoetingsruimte worden afgestemd.

Voorstellen:

2.1 B. Onderzoeken aan welke voorwaarden een voorziening voor senioren (75 jaar en ouder) moet voldoen en waar deze gerealiseerd kan worden.

2.2 N. Een visie ontwikkelen op de relatie tussen Torckschool/kerk, voor wat betreft de voorzieningen in Rozendaal. Deze visie heeft betrekking op alle leeftijdsgroepen.

2.3 B. Vereenvoudigen van het subsidiebeleid, door binnen het bestaande kader van de Subsidieverordening Rozendaal 2011 beleidsregels op te stellen.

2.4 N. Het subsidiebeleid waar nodig aanpassen om Rozendaalse initiatieven te kunnen bevorderen.

3. Er zijn voorzieningen en woningen gerealiseerd, passend bij de behoefte van senioren om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen

B. Dit is een bestaande doelstelling, voor de uitwerking waarvan inzicht nodig is in de te verwachten bevolkingsontwikkeling, de ontwikkelingen op de woningmarkt, de mogelijkheden om bestaande woningen aan te passen en de mogelijkheden om wonen met zorg mogelijk te maken.

De uitwerking in voorstellen is deels nieuw.

* Er kan veel worden gedaan aan het verbeteren van bestaande woningen. Er kunnen voorzieningen worden gerealiseerd in en om woningen, om het mogelijk te maken dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen.

Voor wat betreft nieuwbouw, zijn ook de plannen van de kerk, voor het realiseren van huurwoningen voor ouderen in het kerkgebouw, van belang. Deze worden bezien in samenhang met de gemeentelijke plannen voor De Steenhoek.

Voorstellen:

3.1 N. De mogelijkheden onderzoeken tot het levensloopbestendig maken van woningen. Hierbij kan aansluiting worden gezocht bij het "opplus" project van de gemeente Rheden

3.2 N. De plannen tot realisatie van huurappartementen in de kerk ten behoeve van de huisvesting van senioren positief benaderen

3.3 N. De plannen van de kerk relateren aan de beoogde ontwikkeling van "De Steenhoek".

4. Inwoners van Rozendaal ontwikkelen initiatieven die de leefbaarheid bevorderen

B. Het ontwikkelen van initiatieven door inwoners van Rozendaal blijft als doelstelling gehandhaafd. Het subsidiebeleid dient deze initiatieven te ondersteunen, zoals ook geformuleerd in het collegeakkoord. De uitwerking is nieuw.

* Bij "initiatieven die de leefbaarheid bevorderen" kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een straatschoonmaak, of tuinopruimacties of aan activiteiten waarbij ouderen en jongeren elkaar ontmoeten. De gemeente kan deze activiteiten faciliteren, vergelijkbaar met Koningsdag, of subsidiëren.

Voorstel:

4.1 N. De mogelijkheden onderzoeken om een "Buurtprijs" in te stellen en/of aan te sluiten bij de Rhedense aanpak van "Ik buurt mee!".

Hoofdstuk 5 **Kansrijk opgroeien en opvoeden**

“Kansrijk opgroeien en opvoeden” is de vertaling van Wmo-prestatieveld 2: “Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden”.

Resultaat

Als resultaat van dit prestatieveld benoemen wij:

- *een positief opgroei- en opvoedklimaat.*

Er is sprake van overlap tussen het jeugdbeleid en de Wmo. Wmo-prestatieveld 2 omvat het preventieve jeugdbeleid. *De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het preventieve jeugdbeleid is neergelegd in de volgende vijf functies: 1. Informatie en advies; 2. Signalering; 3. Toeleiding naar het hulpaanbod; 4. Licht pedagogische hulp; 5. Coördinatie van zorg.*

Zoals bekend, wordt naar verwachting in 2015 een nieuwe Jeugdwet van kracht, waarmee gemeenten ook verantwoordelijk worden voor de curatieve en/of specialistische jeugdhulp. Een deel van de plannen uit het Wmo-beleidsplan is ook relevant in het licht van de plannen voor de transitie en transformatie van de zorg voor de jeugd, zoals die worden vormgegeven in deze nieuwe Jeugdwet. Dit geldt niet alleen voor de inhoud, maar ook voor de aanpak: de Wmo-invalshoek met “De Kanteling” vinden we ook terug in het jeugdbeleid. Ook hier gaat het om eigen kracht, steun van de directe omgeving en een voorkeur voor algemene en collectieve voorzieningen, met individuele voorzieningen als sluitstuk.

Doelstellingen 2009-2012 en ontwikkelingen

Het Wmo-Jaarplan 2010 bevat de volgende doelstellingen. Per doelstelling is aangegeven wat ervan is gerealiseerd, in relatie tot de ontwikkelingen van de laatste jaren.

1. Binnen het Centrum voor Jeugd en gezin is, naast de andere taken, goede invulling gegeven aan de vijf gemeentelijke functies op het gebied van het preventieve jeugdbeleid

Bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) hebben allerlei ontwikkelingen plaatsgevonden.

Het CJG Rheden-Rozendaal is in de periode 2010 – 2012 geëvolueerd van een eigen loket naar een netwerkorganisatie. Het CJG werkt vanaf medio 2012 vindplaatsgericht.

Deze nieuwe aanpak sluit aan op de regionale Sociale visie, waarin staat dat de eigen kracht van de burger het meest tot zijn recht komt in zijn of haar eigen omgeving. Als jeugdigen en ouders voor vragen komen te staan, zoeken zij bij voorkeur steun in de directe omgeving. En op plaatsen, vertrouwd, bekend en dichtbij, waar zij altijd al komen: natuurlijke vindplaatsen. Dit zijn bijvoorbeeld de familie, burens, het consultatiebureau, kinderopvang of peuterspeelzaal, de huisarts of de school. In de nieuwe opzet is de plaats waar de vraag gesteld wordt, leidend voor het verdere verloop. Als specifieke deskundigheid nodig is, wordt deze ingeschakeld onder het motto “aanschuiven in plaats van doorverwijzen”.

Een goede ontwikkeling van het CJG is nog steeds een actuele doelstelling. Deze wordt gerelateerd aan de transitie en de transformatie van de zorg voor de jeugd. In enkele regionale proeftuinen in het sociale domein wordt ook ervaring opgedaan met nieuwe vormen van de zorg voor de jeugd. De gemeente Rozendaal participeert in twee lokale proeftuinen, die vanuit Rheden worden geïnitieerd:

1. *Inrichten sociale wijkteams.* Deze proeftuin start in Dieren en wordt daarna uitgebreid naar Velp, eventueel Rozendaal. Deze proeftuin is gekoppeld aan de pilot “Het Gesprek” in Dieren en heeft betrekking op Wmo-prestatieveld 6 “individuele voorzieningen”. Zie verder hoofdstuk 9.

2. *Wijkgerichte jeugdhulp.* Deze proeftuin heeft betrekking op voorliggend prestatieveld en start in Velp en Rozendaal.

2. Er is voor de maatschappelijke stages een effectieve bemiddelingstructuur richting vrijwilligerswerk

Het kabinet heeft het voornemen de maatschappelijke stages vanaf het schooljaar 2014/2015 niet meer verplicht te stellen. Zij kunnen op vrijwillige basis worden voortgezet.

In 2011 en 2012 heeft het Vrijwilligerssteunpunt van welzijnsstichting Carion de Rozendaalse vrijwilligersorganisaties benaderd voor maatschappelijke stages. Leerlingen van "Het Rhedens" hebben onder andere activiteiten uitgevoerd voor Het Rode Kruis, de kerk en de peuterspeelzaal. De maatschappelijke stages worden na het faillissement van Carion, begin 2013, in 2013 voortgezet door stichting VIVA (Vrijwillige Inzet voor Anderen).

Doelstellingen en voorstellen 2013 – 2016

1. Binnen het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt goede invulling gegeven aan de vijf gemeentelijke functies op het gebied van het preventieve jeugdbeleid

B. De doelstelling met betrekking tot de invulling van het CJG is ongewijzigd, de invulling is op grond van de ontwikkelingen in de afgelopen periode, gewijzigd.

* Het is van belang dat de pedagogische basisvoorzieningen, zoals onderwijs, kinderopvang en sportverenigingen, versterkt en verbonden worden. In dit verband is een goede verbinding van de peuterspeelzaal met het zorgnetwerk 0-4 jaar van belang.

* Het is tevens van belang om gebiedsgerichte ondersteuning aan te bieden, deze is dichtbij en vertrouwd.

De Dorpschool heeft een half jaar (februari - juni 2012) als CJG-inlooppunt gefungeerd.

Deze functie van CJG-aanspreekpunt is vanaf het nieuwe schooljaar 2013/2013 overgenomen door het schoolmaatschappelijk werk.

Voorstel:

1.1 N. Onderzoeken in hoeverre de nieuw te bouwen school een functie kan vervullen in het aanbieden van gebiedsgerichte ondersteuning.

2. Deelname aan proeftuin Wijkgerichte Jeugdhulp

N. Evenals de doelstelling "deelname aan proeftuin Inrichten sociale wijkteams" (zie bij prestatieveld 6) is deze doelstelling nieuw: de werkwijze met proeftuinen is in 2012 ontwikkeld. De eerste proeftuinen zijn in 2013 van start gegaan.

* De proeftuin "Wijkgerichte jeugdhulp" is een overkoepelend project waarin diverse aspecten die met de transformatie van de jeugdhulp te maken hebben, worden samengebracht. Het gaat hierbij onder meer om de drempelloze inzet van ambulante hulpverlening en de introductie van een generalist.

* Het experiment met de drempelloze ambulante hulpverlening past goed in het beleid rondom ontwikkeling van het voorveld/versterking en verbinding vindplaatsen, als voorbereiding op de transitie van de zorg voor de jeugd in 2015. Hier ligt ook een regionaal projectplan onder, inclusief financiering (Gelderland, Arnhem).

* De drempelloze inzet van ambulante hulpverlening geschiedt via een nieuw type frontlijn werker. Deze moet zorgen voor hulpverlening die eerder, sneller en dichterbij plaatsvindt. Deze frontlijn werker is een generalist, die als "eigen kracht" specialist zorgvormen kan arrangeren en als coördinator kan optreden.

De proeftuin is geïnitieerd vanuit de gemeente Rheden en heeft een regionale uitstraling.

Voorstel:

2.1 N. Participeren in de proeftuin "Wijkgerichte jeugdhulp" in Velp en Rozendaal.

3. Onderzoeken toekomst maatschappelijke stages

B. In het vorige Wmo-Meerjarenbeleidsplan en Wmo-Jaarplan vormde de uitvoering van de, toen nog wettelijk verplichte, maatschappelijke stages een doelstelling. Rozendaal is hier in 2011 mee gestart. Gezien de positieve ervaringen, wordt nu voorgesteld te onderzoeken, in samenhang met de gemeente Rheden, of voortzetting gewenst is. Dit voorstel is nieuw.

* Maatschappelijke stages in het voortgezet onderwijs zijn ontwikkeld om jongeren te kunnen betrekken bij vrijwilligerswerk en vrijwilligersorganisaties meer open te stellen voor jongeren.

Voorstel:

3.1 N. Onderzoeken in hoeverre het wenselijk is vanaf schooljaar 2014/2015 maatschappelijke stages te blijven aanbieden.

Hoofdstuk 6 Advies, informatie en cliëntondersteuning

“Het geven van advies, informatie en cliëntondersteuning” is het derde Wmo-prestatieveld.

Resultaten

Als algemene resultaten van dit prestatieveld benoemen wij:

- *een voor iedereen toegankelijke sociale kaart;*
- *compensatie voor de burger is gewaarborgd.*

Deze algemeen geformuleerde resultaten worden dichterbij gebracht door het behalen van concretere doelstellingen. Die vindt u hieronder. Maar eerst wordt nagegaan, welke ontwikkelingen de afgelopen periode hebben plaatsgevonden en welke doelstellingen nog steeds relevant zijn.

Doelstellingen 2009 – 2012 en ontwikkelingen

Het Wmo-Jaarplan 2010 bevat de volgende doelstelling. Hierbij is aangegeven wat ervan is gerealiseerd, in relatie tot de ontwikkelingen van de laatste jaren.

1. De Rozendaalse burger wordt goed geïnformeerd, geadviseerd en ondersteund in zijn rol van cliënt

Deze doelstelling is vertaald in:

- de Rozendaalse burger weet de weg te vinden naar het Zorgloket Rheden-Rozendaal;
- er is een eenvoudig en adequaat aanvraag- en indicatieproces in werking, aangevuld met huisbezoeken.

Het Huisbezoekproject voor ouderen, uitgevoerd in het tweede halfjaar van 2012, is een uitwerking van deze doelstelling. Behalve dat de doelgroep, senioren van 75 jaar en ouder, werd geïnformeerd, heeft dit project ook beleidsinformatie opgeleverd.

Het belang van bovengenoemde doelstelling blijkt ook uit de resultaten van het Huisbezoekproject.

Uitkomsten Huisbezoekproject ouderen

- *De bereikbaarheid van het Zorgloket is slecht: 57% van de ouderen (65 personen) is bekend met het zorgloket.*
- *De gemeente verwijst door naar webpagina's maar dit is voor een aantal ouderen een probleem. Het aantal mensen dat is aangesloten op internet (87 personen, dat is 75%) valt niet tegen.*

Doelstelling 2013-2016

De ervaringen met de doelstelling uit de periode 2009-2012 en de ontwikkelingen, leiden tot de volgende doelstelling voor de periode 2013 -2016, met een voorstel hoe deze te verwezenlijken.

1. Een voor iedereen toegankelijke sociale kaart

B. De sociale kaart was ook al vermeld in het vorige Wmo-Meerjarenbeleidsplan en Jaarplan. Er wordt nu ook al meebetaald aan de sociale kaart. Rozendaal is betrokken bij de ontwikkeling van een nieuwe sociale kaart. Gezien het belang van een goede sociale kaart, is de doelstelling gehandhaafd.

* Een goede vraaggestuurde sociale kaart is een essentieel instrument voor het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning. Hij is zowel van belang voor individuele burgers, voor de Wmo-consulenten als voor degenen die met burgers in gesprek gaan over hun situatie.

* De huidige sociale kaart Rheden/Rozendaal, te vinden via de website www.rozendaal.nl of direct bij www.socialewegwijzerrozendaal.nl, voldoet niet meer. De gemeente Rheden ontwikkelt een nieuwe.

Voorstel:

1.1 B. Rozendaal betaalt mee aan een nieuwe sociale kaart Rheden/Rozendaal

Hoofdstuk 7 **Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers**

“Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers” is prestatieveld 4 van de Wmo.

Resultaten

Als algemene resultaten van prestatieveld benoemen wij:

- *mantelzorgers voelen zich ondersteund en gewaardeerd;*
- *een goede toegang voor zorgvragers en mantelzorgers naar en van de informele zorg;*
- *vrijwilligers voelen zich ondersteund en gewaardeerd.*

Deze algemeen geformuleerde resultaten worden dichterbij gebracht door het behalen van concretere doelstellingen. Die vindt u hieronder. Maar eerst wordt nagegaan, welke ontwikkelingen de afgelopen periode hebben plaatsgevonden en welke doelstellingen nog steeds relevant zijn.

Doelstellingen 2009- 2012 en ontwikkelingen

Het Wmo-Jaarplan 2010 bevat de volgende doelstellingen. Per doelstelling is aangegeven wat ervan is gerealiseerd, in relatie tot de ontwikkelingen van de laatste jaren.

1. Er is een dekkende infrastructuur voor mantelzorgers en zorgvrijwilligers

In de periode 2009-2012 is hard gewerkt aan het verbeteren van de infrastructuur voor mantelzorgers en zorgvrijwilligers. Rozendaal sluit zich hierbij aan bij de ontwikkelingen in de gemeente Rheden. In de Rhedense pilot “Het Gesprek” wordt ervaring opgedaan met de aansluiting van het Meldpunt Vrijwillige Thuishulp en Mantelzorgondersteuning (MVT) op het Zorgloket Rheden-Rozendaal. Het gaat hier om de centrale loketten van de informele en de formele zorg.

De gemeente Rheden heeft in 2012 het Platform Informele Zorg in het leven geroepen, met als kerntaak: het bevorderen van samenwerking tussen formele en informele organisaties op uitvoerend niveau. Naast het MVT en het Zorgloket participeert hierin een groot aantal vrijwilligersorganisaties. Deze samenwerking moet bijdragen aan afstemming van de uitvoering en een groter bereik van burgers. Het Platform vergadert twee keer per jaar. Daarnaast is sprake van een kerngroep Informele Zorg, de spreekbuis van het Platform. Deze is gericht op beleid en vergadert vier keer per jaar.

2. De schakel “mantelzorger” in de zorgketen kan op ondersteuning rekenen

Met de toevoeging, in 2007, van de middelen vanuit de AWBZ-subsidieregeling CVTM aan het Wmo-budget, hebben gemeenten middelen gekregen voor de ondersteuning van mantelzorgers en zorgvrijwilligers (CVTM: Coördinatie Vrijwillige Thuishulp en Mantelzorgondersteuning). De gemeente Rozendaal subsidieert het Meldpunt Vrijwillige Thuishulp en Mantelzorgondersteuning, inclusief het Mantelzorgcafé. Het Mantelzorgcafé, dat al enkele jaren door het MVT wordt georganiseerd, is inmiddels verbreed. In Velp werkt het MVT hiervoor samen met Innoforte. Ook de Bloemetjesactie wordt gesubsidieerd. Bij de Bloemetjesactie worden, door anderen aangemelde, mantelzorgers bezocht en behalve een bloemetje ontvangen zij dan informatie over het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers. Een vergelijkbare activiteit van het MVT is de Bioscoopbonnenactie, deze is gericht op jonge mantelzorgers.

3. Mantelzorger en zorgvrijwilliger denken mee over beleid dat over hen gaat

Mantelzorgers en zorgvrijwilligers zijn vertegenwoordigd in de Wmo-raad Rheden-Rozendaal, die op 1 juli 2009 van start is gegaan. Ook het Platform Informele Zorg is een podium voor mantelzorgers en zorgvrijwilligers.

4. Meer jongere vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties voeren een beleid gericht op werving en behoud van jonge vrijwilligers en van facilitering en ontwikkeling van alle vrijwilligers

Maatschappelijke stages kunnen een rol spelen in het interesseren van jongeren voor vrijwilligerswerk en het letterlijk en figuurlijk creëren van ruimte binnen algemene vrijwilligersorganisaties voor jongeren. Ook vrijwilligersorganisaties van jongeren verdienen een positieve grondhouding.

5. Aandacht voor de combinatie van arbeid met mantelzorg of vrijwilligerswerk

De gemeente heeft intern onderzocht of er mogelijkheden waren tot verbetering van de combinatie arbeid met mantelzorg of vrijwilligerswerk. De gemeente kan als werkgever een voorbeeldfunctie vervullen. Binnen de gemeente wordt maatwerk geleverd. Door verruiming van de mogelijkheden tot thuiswerken, zijn de mogelijkheden om het werk te combineren met mantelzorg vergroot. Deze doelstelling is gerealiseerd voor de gemeente Rozendaal.

Doelstellingen en voorstellen 2013- 2016

De ervaringen met de doelstellingen uit de periode 2009-2012 en de ontwikkelingen, leiden tot de volgende doelstellingen voor de periode 2013 -2016, met voorstellen hoe deze te verwezenlijken.

1. Ondersteuning en waardering van mantelzorgers

B. Ondersteuning en waardering van mantelzorgers is een continu aandachtspunt binnen het Wmo-beleid. De rol van de mantelzorgers wordt alleen maar groter nu de overheid zich steeds meer terugtrekt uit de uitvoerende zorgtaken. De uitwerking van deze doelstelling is deels nieuw, want uitgewerkt in concretere voorstellen.

* Mantelzorgers kunnen op verschillende manieren worden ondersteund. In 2009 heeft het rijk basisfuncties gepresenteerd voor de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. Deze basisfuncties, bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij hun beleidsontwikkeling, hebben nog niets aan belang verloren.

De basisfuncties mantelzorgondersteuning zijn: 1. Informatie; 2. Advies en begeleiding; 3. Emotionele steun; 4. Educatie; 5. Praktische hulp; 6. Respijtzorg; 7. Financiële tegemoetkoming; 8. Materiële hulp.

Binnen dit geheel legt de gemeente Rozendaal de accenten op informatie en advies, en op respijtzorg. Dit vertaalt zich bijvoorbeeld in het subsidiebeleid. Een project als de Bezoek- en opvangservice (BOS) is een vorm van respijtzorg voor partners van dementerenden.

Voorstellen:

1.1 N. Het bevorderen van de Bezoek- en opvangservice (BOS) en deze blijven subsidiëren op basis van het aantal feitelijke trajecten.

1.2 N. Het bevorderen van andere activiteiten die respijtzorg beogen, voor zover daarop door inwoners van Rozendaal een beroep wordt gedaan.

1.3 B. De mantelzorgsalon en de Bloemetjesactie blijven subsidiëren.

1.4 N. Het bevorderen van initiatieven om jonge mantelzorgers te bereiken en te ondersteunen, bijvoorbeeld met een Bioscoopbonnenactie.

2. Een goede toegang voor zorgvragers en mantelzorgers naar en van de informele zorg

B. Dit is een bestaande doelstelling waarvan de uitvoering bij de gemeente Rheden ligt. Gezien het belang hiervan, is hij ook in dit beleidsplan opgenomen. Ook Rozendaal zal hierover moeten communiceren.

* De mogelijkheden voor de gemeente Rozendaal om invloed uit te oefenen op de infrastructuur van de informele zorg zijn beperkt.

De gemeente kan bijdragen aan de toegankelijkheid hiervan, door er meer bekendheid aan te geven. Dit kan bijvoorbeeld door het subsidiëren van de sociale kaart. Dit is verder uitgewerkt in hoofdstuk 6 "Advies, informatie en cliëntondersteuning".

Voorstellen: n.v.t.

3. Vrijwilligers voelen zich ondersteund en gewaardeerd

B. Ondersteuning en waardering van vrijwilligers is een continu aandachtspunt binnen het Wmo-beleid. Subsiëring van de Vrijwilligersprijs is bestaand beleid. De uitwerking van deze doelstelling is deels nieuw, want meer toegespitst op jongere vrijwilligers.

* Vrijwilligers kunnen op verschillende manieren worden ondersteund. In 2009 heeft het rijk basisfuncties gepresenteerd voor de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers.

Deze basisfuncties, bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij hun beleidsontwikkeling, hebben nog niets aan belang verloren.

De basisfuncties vrijwilligerswerk zijn: 1. Vertalen maatschappelijke ontwikkelingen; 2. Verbinden en makelen; 3. Versterken; 4. Verbreiden; 5. Verankeren.

De waardering van vrijwilligers komt bijvoorbeeld tot uiting in de organisatie van de Vrijwilligersprijs, die de door de gemeente Rozendaal mee wordt gefinancierd.

De VNG vrijwilligersverzekering, bedoeld om vrijwilligersorganisaties werk uit handen te nemen, kan meer gepromoot worden.

Voorstel:

3.1 N. De gemeente subsidieert de Vrijwilligersprijs en besteedt bij de gemeentelijke publiciteit extra aandacht aan de aanmeldingen van de jongere vrijwilligers.

Hoofdstuk 8 Algemene voorzieningen

Prestatieveld 5 van de Wmo luidt voluit: "Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem".

Resultaten

Als algemene resultaten van dit prestatieveld benoemen wij:

- *algemene en onafhankelijke advisering thuis en in de buurt;*
- *collectieve diensten op het gebied van wonen, welzijn en zorg;*
- *collectieve toegang tot algemene diensten en regelingen.*

Deze algemeen geformuleerde resultaten worden dichterbij gebracht door het behalen van concretere doelstellingen. Die vindt u hieronder. Maar eerst wordt nagegaan, welke ontwikkelingen de afgelopen periode hebben plaatsgevonden en welke doelstellingen nog steeds relevant zijn.

Doelstellingen 2009- 2012 en ontwikkelingen

Het Wmo-Jaarplan 2010 bevat de volgende doelstellingen. Per doelstelling is aangegeven wat ervan is gerealiseerd, in relatie tot de ontwikkelingen van de laatste jaren.

1. De Rozendaalse burger is zo veel mogelijk zelfredzaam

Zelfredzaamheid houdt onder andere in, dat de burger gebruik maakt van eigen kracht en van zijn of haar sociale netwerk. Hij of zij kan zo lang mogelijk blijven wonen in de eigen woning, ook als hij ondersteuning of zorg nodig heeft.

Individuele zelfredzaamheid vereist ook een organisatorisch vangnet: algemene voorzieningen, inclusief collectieve voorzieningen, zijn vóórliggend op individuele voorzieningen, maar dan moeten zij er wél zijn. Er moet sprake zijn van een netwerk van laagdrempelige algemene voorzieningen, al dan niet ontwikkeld in samenhang met gemeente Rheden. Hierin spelen, naast de gemeente, ook ondersteunende organisaties en zorgaanbieders een rol.

Het belang van de aanwezigheid van en een goede afstemming tussen algemene voorzieningen, vindt u terug in het Rhedens model in hoofdstuk 3.

2. Algemene voorzieningen worden beter op elkaar afgestemd en opengesteld voor nieuwe doelgroepen

Bij "algemene voorzieningen" kunt u denken aan diensten bij wonen met zorg, zoals maaltijdvoorziening, alarmeringsservice, ouderenadviseurs en boodschappenservice.

Dit zijn in feite collectieve voorzieningen: individuele voorzieningen georganiseerd voor meerdere mensen tegelijk. Bij algemene voorzieningen kunt u ook denken aan bijvoorbeeld welzijnswerk.

In deze zin raakt deze doelstelling aan het welzijnswerk nieuwe stijl. Het welzijnswerk nieuwe stijl gaat uit van acht basisbeginselen of "bakens".

De acht bakens van Welzijn Nieuwe Stijl

1. Gericht op de vraag achter de vraag; 2. Gebaseerd op de eigen kracht van de burger; 3. Direct eropaf; 4. Formeel en informeel in optimale verhouding; 5. Doordachte balans van collectief en individueel; 6. Integraal werken; 7. Niet vrijblijvend, maar resultaatgericht; 8. Gebaseerd op ruimte voor de professional.

Doelstellingen en voorstellen 2013 - 2016

De ervaringen met de doelstellingen uit de periode 2009-2012 en de ontwikkelingen, leiden tot de volgende doelstellingen voor de periode 2013 -2016, met voorstellen hoe deze te verwezenlijken.

1. Algemene en onafhankelijke advisering thuis en in de buurt

B. De doelstelling van algemene en onafhankelijke advisering is een bestaande, hoewel hij niet als zodanig was geformuleerd. Maar het "geven van informatie, advies en cliëntondersteuning" vormt een prestatieveld binnen de Wmo. De uitwerkingsvoorstellen zijn nieuw en de eerste twee voorstellen zullen in samenwerking met Rheden moeten worden uitgewerkt.

* Algemene en onafhankelijke advisering kan betrekking hebben op bijvoorbeeld ouderen en jongeren. Deze wordt voor de ouderen vormgegeven door Vrijwillige Ouderenadviseurs (VOA's) en vanuit het Huisbezoekproject 75+.

Jongeren kunnen onder meer algemene en onafhankelijke adviezen ontvangen vanuit de vindplaatsen gekoppeld aan het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Voorstellen:

1.1 N. Voor de periode 2013-2016 onderzoek doen naar manieren om vormen van advisering via VOA's en CJG, mogelijk te maken voor de nieuwe doelgroepen, zoals mensen met een zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperking

1.2 N. Onderzoeken of en zo ja, onder welke voorwaarden, de methodiek van het Huisbezoekproject voor ouderen kan worden vertaald naar jongere inwoners tot 75 jaar met beperkingen.

1.3 N. Subsidieverzoeken voor begeleiding bij het formulieren invullen, positief benaderen.

2. Collectieve diensten op het gebied van wonen, welzijn en zorg

B. Het belang van collectieve diensten werd ook al onderkend in het vorige Wmo-meerjarenbeleidsplan. De doelstelling blijft daarom gehandhaafd, maar de reikwijdte ervan wordt uitgebreid: deze diensten zijn niet alleen voor ouderen van belang, maar kunnen dat ook zijn voor de nieuwe kwetsbare doelgroepen.

* Collectieve en algemene diensten zijn van belang om De Kanteling in de Wmo vorm te geven. Als mensen moeten worden verwezen naar algemene voorzieningen, dan moeten die wel aanwezig zijn. Deels moeten deze voorzieningen nog worden gecreëerd en het "Welzijn nieuwe stijl" speelt hierbij ook een rol.

In dit kader is bijvoorbeeld van belang:

- het bevorderen van de toe- en doorgankelijkheid van de woningvoorraad;
- het opplussen van woningen, thuishetchnologie, en het faciliteren van het wonen voor mensen met dementie

* Hier ligt een relatie met prestatieveld 1 (zie Hoofdstuk 4).

* Bij de collectieve toegang tot algemene diensten en regelingen, gaat het vooral om het matchen van de behoefte aan ondersteuning en het aanbod dat in de lokale markt te vinden is. In dit opzicht zijn de inwoners van Rozendaal aangewezen op het aanbod buiten de gemeente, aangezien Rozendaal zelf geen voorzieningen kent.

* De inwoners kunnen een beroep doen op het Zorgloket Rheden-Rozendaal voor:

- advies en ondersteuning bij het vinden van de juiste dienst. Bijvoorbeeld voor een maaltijdvoorziening, nu Rheden de "tafeltje-dekje" vanuit de welzijnsinstelling heeft beëindigd;
- het waar nodig, borgen van financiële ondersteuning.

Voorstel

2.1 B. Bevorderen, dat de mogelijkheden voor collectieve diensten op het gebied van wonen verder worden onderzocht.

Hoofdstuk 9 Individuele voorzieningen

Prestatieveld 6 uit de Wmo wordt als volgt omschreven: *“Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem t.b.v. het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer”*.

Resultaat

Bij prestatieveld 6 behoort het volgende resultaat:

- *maatwerk is vanzelfsprekend bij individuele voorzieningen.*

Dit algemeen geformuleerde resultaat wordt dichterbij gebracht door het behalen van concretere doelstellingen. Die vindt u hieronder. Maar eerst wordt nagegaan, welke ontwikkelingen de afgelopen periode hebben plaatsgevonden en welke doelstellingen nog steeds relevant zijn.

Doelstellingen 2009- 2012 en ontwikkelingen

Het Wmo-Jaarplan 2010 bevat de volgende doelstellingen. Per doelstelling is aangegeven wat ervan is gerealiseerd, in relatie tot de ontwikkelingen van de laatste jaren.

1. De Rozendaalse burger is zo veel mogelijk zelfredzaam

Met de invoering van de Wmo in 2007 is het recht op een voorziening, zoals dat onder de Wvg gold, omgebogen naar het recht op adequate compensatie van dat wat een burger niet meer zelf kan. Bij een individuele Wmo voorziening moet u denken aan een individuele voorziening die een burger ondersteunt bij het voeren van een huishouden, het zich verplaatsten in en om de woning, het zich verplaatsen in de directe omgeving en aan voorzieningen die een burger in staat stellen mee te doen aan het maatschappelijke leven. Het compensatiebeginsel is verder uitgewerkt in hoofdstuk 1. Wij streven naar een situatie waarin zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de eigen kracht en de samenredzaamheid van onze burgers, eventueel aangevuld met collectieve voorzieningen. Op die manier vindt er een afname plaats van het beroep op specifieke en dure individuele voorzieningen, zodat we als gemeente met minder middelen voor meer mensen meer kunnen doen. Daarom zal de individuele voorziening altijd het sluitstuk vormen.

2. Er is ruimte om in te spelen op landelijke en regionale ontwikkelingen

De doelstelling “ruimte te hebben om in te spelen op landelijke en regionale ontwikkelingen” is intern geformuleerd. Het gaat hier zowel om “ruimte” in tijd als om “ruimte” in geld: voldoende mensen en middelen. In de afgelopen periode is dit, mede door de regionale samenwerking, in voldoende mate gelukt.

Doelstellingen en ontwikkelingen 2013- 2016

Bij de individuele Wmo-voorzieningen baseert de gemeente zich sterk op de gemeente Rheden die de uitvoering verzorgt. Daarnaast wordt op dit terrein ook veel regionaal samengewerkt, bijvoorbeeld in de aanbesteding. De gemeente Rozendaal kent zichzelf hierbij een signalerende rol toe.

Dit leidt tot de volgende voorstellen.

1. Deelname aan proeftuin “Inrichten sociale wijkteams”

N. Evenals de doelstelling “deelname aan proeftuin Wijkgerichte jeugdhulp” (zie bij prestatieveld 2) is deze doelstelling nieuw: de werkwijze met proeftuinen is in 2012 ontwikkeld. De eerste proeftuinen zijn in 2013 van start gegaan.

* Zoals bekend, vervangt het compensatiebeginsel (Wmo art 4) het “recht” op voorzieningen, zoals dat gold vanuit de Wvg (gemeentelijke zorgplicht) en de AWBZ (verzekerd recht). In dit Wmo-beleidsplan wordt het recht op compensatie op een nieuwe manier gewaarborgd. De weerslag van deze omslag is te vinden in de nieuwe Wmo-verordening gemeente Rozendaal 2013. Niet voor niets wordt de Wmo-verordening niet langer “Verordening Wmo-voorzieningen” genoemd.

De compensatie wordt als volgt vormgegeven:

1. *organiseren van het proces “achter de schermen”: de ingang en toegang voor de formele en informele zorg;*
2. *ingang en toegang regelen voor de burger (één vraag, één antwoord);*

3. het scheppen van kaders en randvoorwaarden voor het echte gesprek.

De gemeente Rheden voert op dit punt een aantal pilots uit, waaronder de pilot “Het Gesprek” in Dieren. Een aantal zaken komt hierbij aan de orde:

- 1. Er worden allerlei gesprekken gevoerd door een grote variëteit aan organisaties, bijvoorbeeld in het kader van het Huisbezoekproject ouderen, door MEE en door het maatschappelijk werk. Enige standaardisering van de methoden kan leiden tot een efficiencywinst. Ook van belang is eenduidigheid in wanneer een professional wordt ingeschakeld.*
- 2. “Het Gesprek” is geen aanvraag. Uit een gesprek kan een aanvraag voor een Wmo-, of andere voorziening, voortkomen.*
- 3. De komst van nieuwe “doelgroepen” naar de gemeente, in het kader van de decentralisatie van de begeleiding AWBZ, kan in de gespreksvoering tot heel nieuwe vragen leiden. Hoe voer je een gesprek met mensen die dat zelf niet goed kunnen? Dit zal heel andere eisen stellen aan professionals.*

In relatie tot de pilot “Het Gesprek”, start de gemeente Rheden in Dieren ook een proeftuin met sociale wijkteams. Rozendaal zal daarin participeren vanaf het moment dat deze naar Velp wordt uitgebreid. Deze proeftuin heeft een relatie met de bij prestatieveld 2 “Jeugd” genoemde proeftuin “wijkgerichte jeugdhulp”, in die zin dat de toegangsbewaking tot de Wmo en tot Werk en re-integratie enerzijds, en de zorg voor de jeugd anderzijds, naar elkaar toegroeien. De Wmo- en WWB-consulenten gaan het gemeentehuis uit, de zorg voor de jeugd komt naar het gemeentehuis toe.

Voorstel:

1.1 N. Deelnemen in de proeftuin “Inrichten sociale wijkteams”

2. Aandacht voor uitwerking cliëntprofielen

N. De aandacht voor de uitwerking van de cliëntprofielen is een nieuwe doelstelling. De cliëntprofielen op basis van een zelfredzaamheidsmatrix zijn in 2012 ontwikkeld.

* Het werken met cliëntprofielen, zoals uitgewerkt in hoofdstuk 2 van deze nota, is nieuw. De cliëntprofielen zijn niet te herleiden tot concrete personen. Zij hebben geen naam. In AWBZ- termen gesproken: zij zijn niet te herleiden tot concrete cliëntgroepen. De gemeente let op de resultaten van het werken met de zelfredzaamheidsmatrix. Met name de vraag of zij “dekkend” zijn, met andere woorden: of er niemand tussen wal en schip valt, staat hierbij voorop.

Voorstel:

2.1 N. De gemeente Rozendaal hecht veel belang aan de resultaten van de werkwijze met cliëntprofielen en zal daar ook aandacht voor vragen

3. Toekomst budgettoekenning en inkoop

N. Aandacht voor de problematiek van budgettoekenning en inkoop is een nieuwe doelstelling. Nu gemeenten steeds meer wettelijke en financiële mogelijkheden krijgen om zowel op cliënt- als op geografisch niveau een integraal aanbod te doen, zullen manieren moeten worden bedacht om de budgetten op een goede wijze te toe te kennen. Extra aandacht voor het Hospice is noodzakelijk vanwege de grote financiële gevolgen van de voorgenomen beleidswijzigingen.

* De gemeenten in de regio Arnhem besluiten alle in meer of mindere mate tot kern- of wijkgericht werken. De gemeente Rozendaal is één geografische eenheid, het gaat om een budget voor de gehele gemeente. Echter, net als bij de zorg voor de jeugd, kan niet uitgesloten worden dat voor specifieke doelgroepen regionale afspraken zullen worden gemaakt. Dit is bijvoorbeeld het geval bij cliënten die palliatief terminale zorg ontvangen in Hospice Rozenheuvel. Rozendaal heeft belang bij een goede verhouding tussen regionale en lokale inzet van middelen omdat op deze manier schommelingen in aantallen beter opgevangen kunnen worden.

* In bijlage 6 vindt u informatie over de situatie van het Hospice en het belang ervan voor Rozendaal en de regio.

Voorstel:

3.1 N. De gemeente Rozendaal maakt zich sterk voor regionale afspraken over de inzet van middelen ten behoeve van het Hospice.

Hoofdstuk 10 Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg

De prestatievelden 7, 8 en 9 worden vaak geclusterd. Zij luiden als volgt:

7. "Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang, advies en steunpunten huiselijk geweld";
8. " Het bevorderen van Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)";
9. "Het bevorderen van verslavingsbeleid (ambulante verslavingszorg)".

Resultaat

Als algemeen resultaat voor deze geclusterde prestatievelden, benoemen wij:

- *maatschappelijke uitval wordt zoveel mogelijk voorkómen.*

Doelstellingen 2009 -2012 en ontwikkelingen

Het Wmo-Jaarplan 2010 bevat de volgende doelstellingen. Per doelstelling is aangegeven wat ervan is gerealiseerd, in relatie tot de ontwikkelingen van de laatste jaren. Bij de prestatievelden 7, 8 en 9 ligt de nadruk op regionale samenwerking en het voorkómen van maatschappelijke uitval in Rozendaal.

1. Voor de maatschappelijke opvang werkt Rozendaal mee aan een goede samenwerking binnen regioverband voor wat betreft preventie, opvang en nazorg

De openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) is, met de inwerkingtreding van de Wmo, vanuit de Wet Collectieve Preventie Gezondheidszorg (WCPV) overgeheveld naar de Wmo.

In 2008 is een regionale OGGZ-visie ontwikkeld "Signaleren en toeleiden van multiprobleemsituaties". Deze visie heeft geleid tot het opstarten van lokale zorgnetwerken, ook het Zorgnetwerk Rheden-Rozendaal, mede voor onze gemeente.

2. Kwetsbare inwoners met ernstige problemen worden tijdig gesignaleerd en ondersteund

Begin 2010 is het lokaal Zorgnetwerk Rheden-Rozendaal gestart, vooralsnog voor een periode van twee jaar. Na een evaluatie is het vanaf 2012 voor onbepaalde tijd verlengd.

3. Huiselijk geweld wordt eerder gesignaleerd en het Steunpunt Huiselijk geweld is bij zo veel mogelijk inwoners bekend

Beroepskrachten zijn vanaf 1 juli 2013 verplicht de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld te gebruiken bij signalen van geweld.

4. We hebben succesvolle maatregelen genomen om het alcoholmisbruik onder jongeren terug te dringen

Het project "Jongeren en alcohol" is met ingang van 2013 beëindigd. De gemeenten waar Rozendaal in dit kader mee samenwerkte - Arnhem, Rheden, Renkum en Doesburg - hebben hiertoe besloten.

Doelstellingen en voorstellen 2013-2016

De ervaringen met de doelstellingen uit de periode 2009-2012 en de ontwikkelingen, leiden tot de volgende doelstellingen voor de periode 2013 -2016, met voorstellen hoe deze te verwezenlijken.

1. Subsidie Collectieve preventie

B. De subsidie voor collectieve preventie op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg is bestaand beleid, dat vanwege het belang ervan wordt voortgezet. De verhoging is een nieuw voorstel.

* In het kader van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg wordt subsidie verleend aan Indigo. Sinds 2007, toen de middelen voor de OGGZ naar de gemeenten kwamen, is de subsidie vastgesteld op € 688,- , terwijl de kosten voor de instelling zijn gestegen.

Voorstel:

1.1. N. De subsidie Collectieve preventie in de periode 2014 t/m 2016 meer afstemmen op de werkelijke uitgaven.

2. Lokaal zorgnetwerk

B. De participatie in, en subsidie voor het Lokaal Zorgnetwerk Rheden-Rozendaal, is bestaand beleid. Vanwege het belang hiervan is deze doelstelling gehandhaafd. De uitwerking is deels nieuw.

* De werkzaamheden van het lokale Zorgnetwerk Rheden-Rozendaal zijn, na een evaluatie, vanaf 2012 voor onbepaalde tijd verlengd. Hoewel het Zorgnetwerk in de praktijk met name zijn nut heeft voor inwoners van Rheden, heeft het een vangnetfunctie voor inwoners van Rozendaal.

*Er ligt een relatie tussen het lokaal Zorgnetwerk en de mogelijke uitbreiding van het Huisbezoekproject 75+ met kwetsbare inwoners uit jongere leeftijdsgroepen.

Voorstel:

2.1 N. De bijdrage aan het Lokaal Zorgnetwerk continueren en onderzoeken in hoeverre bewoners van koopwoningen in een vroeg stadium bereikt kunnen worden

Hoofdstuk 11 De organisatie

In dit hoofdstuk komen organisatorische aspecten en randvoorwaarden aan bod:

1. Financiën
2. Communicatie
3. Verantwoording
4. Samenwerkingsafspraken met de gemeente Rheden

1. Financiën

Zie de volgende twee bladzijden 32 en 33.

2. Communicatie

De Wmo-raad Rheden-Rozendaal is het Wmo-adviesorgaan voor het colleges van de gemeenten Rheden en Rozendaal. Zij heeft ook advies uitgebracht over deze nota.

De gemeente Rozendaal subsidieert de Wmo-raad en is hierin vertegenwoordigd met één zetel.

Communicatie met cliënten over voorzieningen, hen betreffende, verloopt via de gemeente Rheden. Algemene communicatie, bijvoorbeeld over dit beleidsplan en de bekendmaking van verordeningen, vindt plaats via de website www.rozendaal.nl en het Rozendaalse periodiek "In de Roos".

3. Verantwoording

De Wmo kent een horizontale verantwoording. Volgens Wmo art. 9 moet het college van burgemeester en wethouders, verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo, over deze uitvoering verantwoording afleggen aan de volksvertegenwoordiging, aan vertegenwoordigers van cliënten en aan de burgers in het algemeen.

De verantwoording houdt in, dat B&W vóór 1 juli publiceren over de resultaten, in het voorafgaande jaar, met betrekking tot de volgende onderwerpen:

- a. De cliënttevredenheid;
- b. De prestaties op het gebied van de maatschappelijke ondersteuning. Hierbij moeten gemeenten verslag uitbrengen over hun prestaties op alle negen prestatievelden van de Wmo.

De verantwoordingsinformatie moet tegelijkertijd ter beschikking worden gesteld aan het ministerie van VWS. Hij wordt gebruikt om de verschillende gemeenten te kunnen vergelijken.

De wettelijk verplichte horizontale verantwoording in het kader van de Wmo krijgt een sobere invulling.

Ad a) Voor het cliënttevredenheidsonderzoek worden de Rozendaalse cliënten meegenomen in de steekproef van de gemeente Rheden. Rozendaal betaalt hieraan mee naar rato van inwonertal.

Ad b) Voor de prestaties levert Rozendaal de minimaal wettelijk benodigde informatie aan.

4. Samenwerkingsafspraken met de gemeente Rheden

Gezien de grote wijzigingen in de Wmo die per 1-1-2015 worden verwacht, zullen de samenwerkingsafspraken met Rheden geactualiseerd moeten worden.

Het ligt voor de hand dit te combineren met noodzakelijke wijzigingen vanwege de andere ontwikkelingen in het sociale domein, op de beleidsterreinen jeugd en werk. Ook hier zullen de veranderingen per 1-1-2015 ingaan.

1. De financiën

Veel voorstellen uit deze nota, te vinden in deel II, zullen financiële consequenties hebben. Die zijn in deze kadernota nog niet uitgewerkt. In deze paragraaf vindt u informatie over de algemene financiële kaders.

1. De Wmo in de gemeentebegroting

Begroting 2013

De Wmo valt onder programma 4 “Welzijn en zorg” van onze gemeentebegroting.

In de begroting 2013 zijn de uitgaven van de Wmo geraamd op € 257.505,-. Minus de inkomsten uit eigen bijdragen, bijvoorbeeld voor hulp bij het huishouden, leidt dit tot netto uitgaven van € 227.505,-. Dat betreft de middelen die nodig zijn voor de uitvoering van de gehele Wmo.

Deze middelen worden in onderstaande tabel weergegeven. Deze tabel is gebaseerd op de Productenbegroting 2013.

Programma 4 Welzijn en zorg	LASTEN			BATEN		
Product/subproduct	Begrotings- categorie	Omschrijving	Bedrag in €	Begrotings- categorie	Omschrijving	Bedrag in €
622.10 Huishoudelijke verzorging (Wmo)						
<i>Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)</i>	42.320	Wmo huishoudelijke verzorging/ PGB/subsidies, Inclusief Zorgnetwerk OGGZ	105.000,-	42.100	Eigen bijdrage Wmo	30.000,-
	42.408	Wmo-uitvoeringskosten gemeente Rheden	66.000,-			
	34.300	Huiselijk geweld				
<i>Wet voorzieningen gehandicapten</i>	42.324	Regiotaxi	3.500,-			
	42.325	Vervoersvoorzieningen	1.000,-			
	42.326	Rolstoelen	15.000,-			
	42.329	Indicatiestelling/ Advieskosten	0			
	42.327	Woonvoorzieningen	35.000,-			

De Wmo-subsidies worden deels gefinancierd uit het budget Welzijnssubsidies. Dit levert ondoorzichtige situaties op. Subsidies voor “welzijnsachtige” Wmo-activiteiten zoals het Huisbezoekproject 75+ worden uit het Wmo-budget betaald. Het budget welzijnssubsidies kent een subsidieplafond. Het budget Wmo-subsidies, dat deel uitmaakt van het budget Wmo-huishoudelijke verzorging/Pgb, niet.

Vanwege de verwevenheid van de Wmo met het welzijnsbeleid, ligt het in de rede de Wmo-subsidies en de traditionele welzijnssubsidies uit één bron te financieren. Dit kan worden bereikt door een gedeelte van het Wmo-budget hiervoor vrij te maken en over te hevelen naar het budget Welzijnssubsidies, meer specifiek: Product 620.10 Algemeen maatschappelijk werk/categorie 42.551 Subsidies maatschappelijke zorg en welzijn.

Voorstel: een deel van het Wmo-budget, bestemd voor subsidies, over te hevelen naar het budget Subsidies maatschappelijke zorg en welzijn.

Het subsidieplafond voor deze subsidies wordt daarmee verhoogd. Dit bevordert de transparantie: hiermee wordt ook voor de Wmo-subsidies een subsidieplafond vastgesteld.

N. Dit is een nieuw voorstel.

2. De ontwikkeling van de rijksbijdrage in relatie tot de uitgaven

2.1. Inkomsten

De Wmo-middelen worden verstrekt in de vorm van een integratie-uitkering

De gemeente Rozendaal heeft hiervoor achtereenvolgens ontvangen:

Gemeente	Bedrag 2010 in €	Bedrag 2011 in €	Bedrag 2012 in €	Bedrag 2013 in €
Rozendaal	157.385	86.184 (a)	90.656	95.044

Bron: septembercirculaire Gemeentefonds 2012

(a) In 2011 zijn de Wmo-budgetten herverdeeld. Er was al langer sprake van ontevredenheid met het landelijke verdeelmodel, met name bij de gemeenten die hiervan nadeel ondervonden. Met ingang van 2011 is de verdeling aangepast, waarbij meer rekening wordt gehouden met de gezondheidssituatie van de bevolking (gemeten op basis van langdurig medicijngebruik) en de sociaal-economische positie (gestandaardiseerd gemiddeld inkomen per huishouden). Dit heeft geleid tot een negatief herverdeeleffect voor Rozendaal.

2.2. Uitgaven

Gemeente	Bedrag in 2010	Bedrag in 2011	Bedrag in 2012	Bedrag in 2013
Rozendaal	168.821 (a)	236.612 (b)		

Bron: Jaarrekening. De uitgaven zijn zonder personele inzet gemeente Rozendaal.

(a) Onderverdeling: € 32.830 uit product 620.10; € 76.230 uit product 622.10 en € 59.761 uit product 652.10.

(b) Onderverdeling: € 65.299 uit product 620.10; € 109.915 uit product 622.10 en € 61.398 uit product 652.10.

Samenvatting

1. Doelstellingen en, waar van toepassing, voorstellen per prestatieveld.

2. Overige voorstellen

Bij elke doelstelling staat aangegeven of het om een bestaande doelstelling gaat (B), geformuleerd in het vorige Wmo-Meerjarenbeleidsplan, Wmo-Jaarplan of collegeprogramma, of om een nieuwe doelstelling (N).

1. Doelstellingen en, waar van toepassing, voorstellen per prestatieveld.

1. Samen leven in Rozendaal (blz. 15-18)

1. De randvoorwaarden voor goed samenleven in Rozendaal in de zin van de inrichting van de bebouwde omgeving, veiligheid en voorzieningen, zijn blijvend geregeld.

B: Het goed samenleven in Rozendaal vraagt voortdurend aandacht. Deze doelstelling is dan ook gehandhaafd. De uitwerking is deels nieuw, omdat waar mogelijk een beroep zal worden gedaan op de mogelijkheden van de inwoners om een bijdrage te leveren.

Voorstel:

1.1 N. Bij de invulling van de randvoorwaarden voor goed samenleven in Rozendaal wordt meer dan voorheen rekening gehouden met wat de inwoners zelf kunnen bijdragen.

2. Het Rozendaalse verenigingsleven wordt gestimuleerd, onder andere met subsidies en het beschikbaar zijn van voorzieningen

B: Het stimuleren van het Rozendaalse verenigingsleven is opgenomen in het Beleidsplan 2010- 2014 van de collegepartijen. Deze doelstelling blijft gehandhaafd; de uitwerking is gedeeltelijk nieuw. Het collegeprogramma vermeldt dat de noodzaak en de mogelijkheden tot realisering van een dorps huusachtige faciliteit bezien zullen worden in samenhang met de bouwplannen op De Del. Tevens vermeldt het collegeprogramma, dat er een eenvoudig, eenduidig en transparant subsidiebeleid dient te komen, gebaseerd op initiatieven die het actief samenleven van Rozendalers bevorderen en op het uit te voeren Wmo (welzijns- en zorg) beleid.

Voorstellen:

2.1 B. Onderzoeken aan welke voorwaarden een voorziening voor senioren (75 jaar en ouder) moet voldoen en waar deze gerealiseerd kan worden.

2.2 N. Een visie ontwikkelen op de relatie tussen Torckschool/kerk, voor wat betreft de voorzieningen in Rozendaal. Deze visie heeft betrekking op alle leeftijdsgroepen.

2.3 B. Vereenvoudigen van het subsidiebeleid, door binnen het bestaande kader van de Subsidieverordening Rozendaal 2011 beleidsregels op te stellen.

2.4 N. Het subsidiebeleid waar nodig aanpassen om Rozendaalse initiatieven te kunnen bevorderen.

3. Er zijn voorzieningen en woningen gerealiseerd, passend bij de behoefte van senioren om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen

B. Dit is een bestaande doelstelling, voor de uitwerking waarvan inzicht nodig is in de te verwachten bevolkingsontwikkeling, de ontwikkelingen op de woningmarkt, de mogelijkheden om bestaande woningen aan te passen en de mogelijkheden om wonen met zorg mogelijk te maken.

De uitwerking in voorstellen is deels nieuw.

Voorstellen:

3.1 N. De mogelijkheden onderzoeken tot het levensloopbestendig maken van woningen. Hierbij kan aansluiting worden gezocht bij het "opplus" project van de gemeente Rheden

3.2 N. De plannen tot realisatie van huurappartementen in de kerk ten behoeve van de huisvesting van senioren positief benaderen

3.3 N. De plannen van de kerk relateren aan de beoogde ontwikkeling van "De Steenhoek".

4. Inwoners van Rozendaal ontwikkelen initiatieven die de leefbaarheid bevorderen

B. Het ontwikkelen van initiatieven door inwoners van Rozendaal blijft als doelstelling gehandhaafd. Het subsidiebeleid dient deze initiatieven te ondersteunen, zoals ook geformuleerd in het collegeakkoord. De uitwerking is nieuw.

Voorstel:

4.1 N. De mogelijkheden onderzoeken om een "Buurtprijs" in te stellen en/of aan te sluiten bij de Rhedense aanpak van "Ik buurt mee!"

2. Kansrijk opgroeien en opvoeden (blz. 19, 20)

1. Binnen het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt goede invulling gegeven aan de vijf gemeentelijke functies op het gebied van het preventieve jeugdbeleid

B. De doelstelling met betrekking tot de invulling van het CJG is ongewijzigd, de invulling is op grond van de ontwikkelingen in de afgelopen periode, gewijzigd.

Voorstel:

1.1 N. Onderzoeken in hoeverre de nieuw te bouwen school een functie kan vervullen in het aanbieden van gebiedsgerichte ondersteuning.

2. Deelname aan proeftuin Wijkgerichte Jeugdhulp

N. Evenals de doelstelling "deelname aan proeftuin Inrichten sociale wijkteams" (zie bij prestatieveld 6) is deze doelstelling nieuw: de werkwijze met proeftuinen is in 2012 ontwikkeld. De eerste proeftuinen zijn in 2013 van start gegaan.

Voorstel:

2.1 N. Participeren in de proeftuin "Wijkgerichte jeugdhulp", in Velp en Rozendaal.

3. Onderzoeken toekomst maatschappelijke stages

B. In het vorige Wmo-Meerjarenbeleidsplan en Wmo-Jaarplan vormde de uitvoering van de, toen nog wettelijk verplichte, maatschappelijke stages een doelstelling. Rozendaal is hier in 2011 mee gestart. Gezien de positieve ervaringen, wordt nu voorgesteld te onderzoeken, in samenhang met de gemeente Rheden, of voortzetting gewenst is. Dit voorstel is nieuw.

Voorstel:

3.1 N. Onderzoeken in hoeverre het wenselijk is vanaf schooljaar 2014/2015 maatschappelijke stages te blijven aanbieden.

3. Informatie, advies en cliëntondersteuning (blz. 21)

1. Een voor iedereen toegankelijke sociale kaart

B. De sociale kaart was ook al vermeld in het vorige Wmo-Meerjarenbeleidsplan en Jaarplan. Er wordt nu ook al meebetaald aan de sociale kaart. Rozendaal is betrokken bij de ontwikkeling van een nieuwe sociale kaart. Gezien het belang van een goede sociale kaart, is de doelstelling gehandhaafd.

Voorstel:

1.1 B. Rozendaal betaalt mee aan een nieuwe sociale kaart Rheden/Rozendaal

4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers (blz. 22 - 24)

1. Ondersteuning en waardering van mantelzorgers

B. Ondersteuning en waardering van mantelzorgers is een continu aandachtspunt binnen het Wmo-beleid. De rol van de mantelzorgers wordt alleen maar groter nu de overheid zich steeds meer terugtrekt uit de uitvoerende zorgtaken. De uitwerking van deze doelstelling is deels nieuw, want uitgewerkt in concretere voorstellen.

Voorstellen:

1.1 N. Het bevorderen van de Bezoek- en opvangservice (BOS) en deze blijven subsidiëren op basis van het aantal feitelijke trajecten.

1.2 N. Het bevorderen van andere activiteiten die respijtzorg beogen, voor zover daarop door inwoners van Rozendaal een beroep wordt gedaan.

1.3 B. De mantelzorgsalon en de Bloemetjesactie blijven subsidiëren.

1.4 N. Het bevorderen van initiatieven om jonge mantelzorgers te bereiken en te ondersteunen,

bijvoorbeeld met een Bioscoopbonnenactie.

2. Een goede toegang voor zorgvragers en mantelzorgers naar en van de informele zorg

B. Dit is een bestaande doelstelling waarvan de uitvoering bij de gemeente Rheden ligt. Gezien het belang hiervan, is hij ook in dit beleidsplan opgenomen. Ook Rozendaal zal hierover moeten communiceren.

Voorstellen: n.v.t.

3. Vrijwilligers voelen zich ondersteund en gewaardeerd

B. Ondersteuning en waardering van vrijwilligers is een continu aandachtspunt binnen het Wmo-beleid. Subsidiëring van de Vrijwilligersprijs is bestaand beleid. De uitwerking van deze doelstelling is deels nieuw, want meer toegespitst op jongere vrijwilligers.

Voorstel:

3.1 N. De gemeente subsidieert de Vrijwilligersprijs en besteedt bij de gemeentelijke publiciteit extra aandacht aan de aanmeldingen van de jongere vrijwilligers.

5. Algemene voorzieningen (blz. 25, 26)

1. Algemene en onafhankelijke advisering thuis en in de buurt

B. De doelstelling van algemene en onafhankelijke advisering is een bestaande, hoewel hij niet als zodanig was geformuleerd. Maar het "geven van informatie, advies en cliëntondersteuning" vormt een prestatieveld binnen de Wmo. De uitwerkingsvoorstellen zijn nieuw en de eerste twee voorstellen zullen in samenwerking met Rheden moeten worden uitgewerkt.

Voorstellen:

1.1 N. Voor de periode 2013-2016 onderzoek doen naar manieren om vormen van advisering via VOA's en CJG, mogelijk te maken voor de nieuwe doelgroepen, zoals mensen met een zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperking

1.2 N. Onderzoeken of en zo ja, onder welke voorwaarden, de methodiek van het Huisbezoekproject voor ouderen kan worden vertaald naar jongere inwoners tot 75 jaar met beperkingen.

1.3 N. Subsidieverzoeken voor begeleiding bij het formulieren invullen, positief benaderen

2. Collectieve diensten op het gebied van wonen, welzijn en zorg

B. Het belang van collectieve diensten werd ook al onderkend in het vorige Wmo-meerjarenbeleidsplan. De doelstelling blijft daarom gehandhaafd, maar de reikwijdte ervan wordt uitgebreid: deze diensten zijn niet alleen voor ouderen van belang maar kunnen dat ook zijn voor de nieuwe kwetsbare doelgroepen.

Voorstel

2.1 B. Bevorderen, dat de mogelijkheden voor collectieve diensten op het gebied van wonen verder worden onderzocht.

6. Individuele voorzieningen (blz. 27, 28)

1. Deelname aan proeftuin "Inrichten sociale wijkteams"

N. Evenals de doelstelling "deelname aan proeftuin Wijkgerichte jeugdhulp" (zie bij prestatieveld 2) is deze doelstelling nieuw: de werkwijze met proeftuinen is in 2012 ontwikkeld. De eerste proeftuinen zijn in 2013 van start gegaan.

Voorstel:

1.1 N. Deelnemen in de proeftuin "Inrichten sociale wijkteams"

2. Aandacht voor uitwerking cliëntprofielen

N. De aandacht voor de uitwerking van de cliëntprofielen is een nieuwe doelstelling. De cliëntprofielen op basis van een zelfredzaamheidmatrix zijn in 2012 ontwikkeld.

Voorstel:

2.1 N. De gemeente Rozendaal hecht veel belang aan de resultaten van de werkwijze met

cliëntprofielen en zal daar ook aandacht voor vragen

3. Toekomst budgettoekenning en inkoop

N. Aandacht voor de problematiek van budgettoekenning en inkoop is een nieuwe doelstelling. Nu gemeenten steeds meer wettelijke en financiële mogelijkheden krijgen om zowel op cliënt- als op geografisch niveau een integraal aanbod te doen, zullen manieren moeten worden bedacht om de budgetten op een goede wijze te toe te kennen. Extra aandacht voor het Hospice is noodzakelijk vanwege de grote financiële gevolgen van de voorgenomen beleidswijzigingen.

Voorstel:

3.1 N. De gemeente Rozendaal maakt zich sterk voor regionale afspraken over de inzet van middelen ten behoeve van het Hospice.

7, 8 en 9. Maatschappelijke opvang, openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg (blz. 29, 30)

1. Subsidie Collectieve preventie

B. De subsidie voor collectieve preventie op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg is bestaand beleid, dat vanwege het belang ervan wordt voortgezet. De verhoging is een nieuw voorstel.

Voorstel:

1.1 N. De subsidie Collectieve preventie in de periode 2014 t/m 2016 meer afstemmen op de werkelijke uitgaven.

2. Lokaal zorgnetwerk

B. De participatie in, en subsidie voor het Lokaal Zorgnetwerk Rheden-Rozendaal, is bestaand beleid. Vanwege het belang hiervan is deze doelstelling gehandhaafd. De uitwerking is deels nieuw.

Voorstel:

2.1 N. De bijdrage aan het Lokaal Zorgnetwerk continueren en onderzoeken in hoeverre bewoners van koopwoningen in een vroeg stadium bereikt kunnen worden.

2. Overige voorstellen (blz. 33)

Voorstel: een deel van het Wmo-budget, bestemd voor subsidies, over te hevelen naar het budget Subsidies maatschappelijke zorg en welzijn. Het subsidieplafond voor deze subsidies wordt daarmee verhoogd. Dit bevordert de transparantie: hiermee wordt ook voor de Wmo-subsidies een subsidieplafond vastgesteld.

N. Dit is een nieuw voorstel.